

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 5

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † 'Ο Γρεβενδών ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
- † 'Ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † 'Ο 'Αρχιγρ. τῆς 'Ι. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
- † 'Ο Μέγας 'Αρχιεπίσκοπος ΛΑΤΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 'Ιανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐγγραφα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ — Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μηναίων — 'Ο ἀπόστολος Παῦλος ἐν Αὐστραίᾳ — Συνέδριον Γερμανῶν Εὐαγγελικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ — Βιβλιογραφία — Ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας Γεράσιμος — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Κοινοποιήσεις.

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ἐκ διδόντος

ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου δ. φ.

ἀρχιεπισκοπικός τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πηγαὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰδρύσεως, συντηρήσεως καὶ διοικήσεως τῶν Σχολῶν τοῦ Γένους ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου*.

Ἀριθ. 27.

Ἑλληνικὴ Σχολὴ Τριπολιτζᾶς.

† 'Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως βεβαίῳ [ὅτι]

Ἰσορ ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

† Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κλπ.

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γραμματεὸς γίνεται δῆλον, ὅτι ἐπειδὴ δι' ἡμετέρων Πατριαρχικῶν προτρεπτικῶν γραμμάτων διωρίσθησαν κουτεῖα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Πελοποννήσου εἰς βοήθειαν τοῦ ἐν τῇ Τριπολιτζᾷ σχολείου τοῦ

λογιστάτου ἐν διδασκάλοις κύρ Παρθενίου, τὸ ὅποιον σχολεῖον ἀποβλέπει πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἐκείσε χριστιανῶν, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβοντες ἀπὸ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου χριστιανοὶ βλέποντες ὅτι εὐοδοῦται σὺν Θεῷ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν ἕνα τοιοῦτον κοινωφελὲς καλὸν καὶ προαιρούμενον νὰ συνεισφέρουν καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν τὴν δυνατὴν βοήθειαν, ὡσὰν ὅπου δὲν ἐξαρκεῖ, καθὼς ἕως τῶν ἡμερῶν ἡ διὰ τῶν κουτεῖων συναγομένη ἐκείσε βοήθεια εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν χρειῶν τοῦ αὐτοῦ κοινωφελούς σχολείου τῆς πατρίδος αὐτῶν, κατέστησαν ἐνταῦθα ἐπιτρόπους τοῦ αὐτοῦ σχολείου τοὺς χρησίμους τούτους χριστιανούς, τὸν τε κύρ Θεοδωρὴν, τὸν Μιχάλη μπακάλην, τὸν Χατζὴ Παναγιώτην μπακάλην, τὸν κύρ Δημήτηρην τζοχατζήν, τὸν Χατζὴ Ἀσημάκην μπακάλην, τὸν κύρ Ρόδην, τὸν κύρ Παναγιώτην Λαζαρόπουλον, τὸν κύρ Ἰωάννην Παπαδημητρώπουλον, τὸν κύρ Στάθην ἀμπατζήν, τὸν κύρ Ρήγαν, τὸν κύρ Παναγὸν Ζωνάρην, τὸν κύρ Ἰωάννην Πρασιώτην, τὸν κύρ Νικόλαν Ζούλαν, τὸν κύρ Ἰωάννην Κάλπην, τὸν κύρ Ἰωάννην Χαμοβλέπην, τὸν κύρ Ἰωάννην Μονιάν, τὸν κύρ Ἀθανάσιον Κόντικαν, τὸν κύρ Δῆμον Καρακᾶν, τὸν κύρ Ἰωάννην εἰς Γενῆ-χάνιον καὶ τὸν Χατζὴ Γεώργην Μπαχτσελῆν, πρὸς δὲ τούτοις τοὺς κατὰ καιρὸν εὐρισκομένους ἐνταῦθα βεκήλιδες τῆς κοινότητος τῶν χριστιανῶν τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τῷ φροντίζειν κοινῶς διὰ τὰ συντείνοντα εἰς τὸ ρηθὲν σχολεῖον. Ἀποδεξάμενοι λοιπὸν τὴν προθυμίαν καὶ τὸν χριστιανικὸν ζῆλον αὐτῶν εἰς τὸ τοιοῦτον κοινωφελὲς τῆς πατρίδος αὐτῶν καλόν, ἐπηξάμεθα αὐταῖς τὰς ἀντιμισθίας παρὰ Θεοῦ τοῦ τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν χορηγοῦ· εἰς ἀσφάλειαν δὲ τοῦ διορισμοῦ τῶν εἰρημένων ἐπιτρόπων ἔγνωμεν ἐπικυρῶσαι τὰ περὶ αὐτῶν διὰ τοῦ πα-

* Συνέχεια ἀπὸ Κ' τόμ. σελ. 515—521.

ρόντος ἡμετέρου γράμματος· καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερέμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα οἱ εἰρημένοι ὀνομαστί ἐπίτροποι τοῦ ἐν Τριπολιτῆς σχολείου τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων ἔχουσιν ἐπιτρέχειν προθύμως εἰς τὰ συντείνοντα πρὸς σύστασιν τοῦ αὐτοῦ σχολείου, κοινῇ δὲ γνώμῃ αὐτῶν διορίσαι δύο ἢ τρεῖς ἐξ αὐτῶν καθυπὸ ἐπιστάτας καὶ φροντιστάς εἰς τὸ νὰ παραλαμβάνωσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν τὴν συναζομένην ἐλεημοσύνην ἀπὸ τε τῶν κυτείων ὅπου ἔχουν νὰ διορίσουν εἰς τὰ ρουσφέτια αὐτῶν καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος καὶ νὰ φροντίζωσιν εἰς τὸ νὰ ἀποστέλλωσιν τὰ συναζόμενα ἀσφαλῶς ἐκεῖσε εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιστάτου τοῦ αὐτοῦ σχολείου εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν χρειῶν τοῦ αὐτοῦ σχολείου ὅπου διὰ τῆς κοινῆς βοηθείας νὰ ἔχῃ τὴν σύστασιν τοῦ αὐτοῦ σχολείου καὶ νὰ διενεργῇται ἐν αὐτῷ ἀδιακόπως ἡ τῶν μαθημάτων παράδοσις καὶ νὰ γίνηται καρπὸς προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν γράμμα εἰς μόνιμον καὶ διηνεκὴ ἀσφάλειαν τοῦ διορισμοῦ τῶν εἰρημένων ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Τριπολιτῆς σχολείου καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἀψξς' ἐν μηνὶ Ματίῳ. Ἰνδικτιῶνος ιδ'.

† Ὁ Κυζίκου Γεράσιμος — † ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος — † ὁ Χαλκηδόνος Ἰωάννης — † ὁ Δέρκων Διορόσιος — † ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος — † ὁ Κρήτης Γεράσιμος — † ὁ Ἀρχιῶλου Ἀνθιμος — † ὁ Σαρτορήνης Διορόσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 310. Ἐπισημοποιῶνται δὲ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὅσα ὁ Ε. Καστόρχης λέγει ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Δημητρίαν Σχολῆς σελ. 6. σημ. α' καὶ ἄλλοι, κατὰ τὸν κ. Μ. Παράνικαν ἐν τῷ Σχεδιάσματι, σελ. 105.

Ἀριθ. 28.

Σύστασις Ἑλληνικῆς Σχολῆς ἐν Ἰαδίῳ
τῆς Μολδαβίας.

Ἰσορ τοῦ εἰς Μολδαβίαν ἐκδοθέντος σιγιλλώδους γράμματος περὶ τοῦ συγκροτηθέντος ἐκεῖσε Φροντιστηρίου ὑπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου κυρίου κυρίου Ἰωάννου Γρηγορίου Γκίκα Βοεβόδα εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε ὀρθοδόξων.

Σαμουήλ ἐλὲφ Θεοῦ κτλ.

(Παραλείπονται ἐννέα στίχοι τοῦ Προοιμίου)

Τοιαύτην οὖν ἤδη σπουδὴν θεῖω κεκίνημένος ζήλω πρὸς κοινὴν τοῦ Γένους ὠφέλειαν κατεβίβλετο ὁ ὑψη-

λότατος καὶ εὐσεβέστατος αὐθέντης καὶ ἡγεμὼν πάσης Μολδοβλαχίας κύριος κύριος Ἰωάννης Γρηγόριος Γκίκα Βοεβόδα υἱὸς κατὰ πνεῦμα κτλ. Ρίζης γὰρ ἀγαθῆς λαμπροῦ μὲν γένους μακροῦ καὶ ἐπιφανεστάτη διαδοχῇ, πολιτικῆς δ' ἀρχαίς καὶ ἀξιώμασι προὔχοντος καὶ μάλιστα πάντων ἐπισήμου κατ' ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, οἷον ἀκρέμων ὠραίος ἀναβλαστήσας καὶ τὴν τῶν προγόνων ἐν ἅπασιν δοξάν οὐχ ὅπως διαδεξάμενος, ἀλλὰ καὶ σφοδρότεραν ἐν ἑαυτῷ φιλοτιμησάμενος ἀποφῆναι, πρὸ παντὸς ἄλλου τοῦ τὴν ἀρετὴν ἐποιήσατο, ὥστε κατὰ πᾶσαν εὐδοκίμων ἦδη, παρὰ πᾶσι διὰ θαύματος ἄγεται· οἱ μὲν γὰρ καὶ φιλοδίκαιον αὐτὸν λαμπρῶς ἀνακηρύττουσι καὶ τούτων μάλιστα τὸ εὐσεβὲς αὐτῷ ὑπήκουον, ἐν δικαιοσύνῃ διοικούμενον ἄρχῃ, οἱ δὲ τὴν ἐκπλήξει τὴν φρόνησιν τάνδρος ἀποσεμνύνουσιν, οἱ δὲ τὸ περὶ τοὺς προσκρούοντας ὁμολογοῦσι συγγνωμονικὸν καὶ φιλάνθρωπον, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ πρᾶον ἐν ἅπασιν θαυμάζουσιν· οἱ δὲ τὸ πρὸς ἅπαντας εὐέντευκτον καὶ ἡμερον τοῦ τρόπου κηρύττοντες, ἡπιοὺν ἡγεμόνα καὶ πατέρα καὶ κηδεμόνα τῶν ἐν ἀνάγκαις ἀποκαλοῦσι τοῦ βίου· παροῦσι δὲ τὰ ἄλλα πᾶνθ' ὅσα πρὸς κοινὴν τῶν ὑπὸ τὴν ἐκλαμπρον αὐτοῦ ἡγεμονίαν τελούντων ὠφέλειαν λαμπρῶς εἰς δεῦρο κατείργχεται· συστάσεις νοσοκομείων καὶ ἰατρείων ἀσθενοῦσι καὶ πενομένοις ἀναπεπταμένων, ὑδάτων τε καθαρωτάτων καὶ πλουσιωτάτων ἐν κρήναις εἰς κάλλος ἐξειργασμέναις ἐποχετεύσεις, ὁδῶν τε ἐπισκευαί· καὶ ἐξομαλίσεις, οὐ μόνον ἄπταιστον τοῖς ὁδεύουσι τῶν ἀνθρώπων πορείαν, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς τὰ ἀναγκαῖα τῶν ζώων εἰσκομίζουσι σωτηρίαν· ἐπιτελεσμέναις τεκμήριον τοῦ ὄντος ἔχειν κατ' ἀρετὴν τὸν ἄνδρα καὶ μάλιστα κατ' εὐσέβειαν λαμπρότατον τὸ συγκροτηθὲν ἤδη ἐν Γκισίῳ πρὸς τὴν μητρόπολιν μουσεῖον· ἔρωτα γὰρ αὐτῷ παιδείας δεινὸν καὶ ζήλον ἔνθεον πρὸς τὴν τοῦ Γένους ὠφέλειαν ἐγχαράττον, ἐπισφραγίζει τὸν κατ' ἀξίαν τάνδρος ἐπαινον· οὐδὲν γὰρ ἄλλο παιδείας σεμνότερον οὐδ' ἐκπρεπέστερον ἢ προσφύεστερον ἀνθρώπῳ· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τὰ μὲν ἀλόγοις καὶ ἀψύχοις κοινὰ καὶ πολλῷ τῷ περιόντι ἐνίοις ἐκείνων προσόντα, τὰ δὲ τοσοῦτον ἀπολείπεται παιδείας, ὅσον τῷ ἀσταθεστέρῳ τῶν ἐὶς τοῦ παλινρροῦν ῥήματι τό τε εἶναι ἔχει καὶ τὴν χρῆσιν τοῖς δοκοῦσι κεκτῆσθαι παρέχεται, παιδεία δὲ λόγον ἡμῖν ἐντίθησι καὶ ταύτῃ διεννηοχέει τῶν ἀλόγων παρασκευάζει· παιδεία καὶ τὰ πᾶν κοιμίζει καὶ καθίστησι τὰς φλεγμονὰς τῆς σαρκὸς· παιδεία καὶ τὰ ἥθη ρυθμίζει καὶ εὐγένειαν ἀληθῆ περιτίθησι· παιδεία καὶ φρόνησιν ἐμποιεῖ καὶ ἰσότητά διδάσκει· ἐν ἅπασιν παιδεία μόνη καὶ πλοῦτος ἄστυλος καὶ θησαυρὸς ἀναφαίρετος· παιδεία καὶ κόσμος ψυχῆς, ἥς οὐδ' ὅλος ὁ κόσμος ἀντάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν φωνήν· παιδεία καὶ διδασκαλὸς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξιας πρόμαχος· ταύτης ἐγένοντο ἔραστα-

οὐχ ὅπως οἱ τῆς ἑξῶ σοφίας ἐπιστήμονες, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ τῆς Ἐκκλησίας πατέρες· καὶ παιδείας ἀμέλει βουλόμεθα μαθεῖν ἐγκώμια τὰ παρ' ἐκάστου τούτων ἐκδοσμένα γραφαίς; οὐ γὰρ ἡμῖν ἤδη πρόκειται καθ' ἐν ἐπεξίεναι τὰ τῆς παιδείας ἐγκώμια πρωτίστης ὡς εὐσης ὁμολογουμένων τῶν παρ' ἀνθρώποις καλῶν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀψευδιστοῦ στόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ πολλαχῇ βεβαιουμένης· ἀλλ' ὡς ἤδη καὶ περὶ τοιούτου καλοῦ πρόνοιαν πεποιηκότα θαυμάσαι πρεπόντως τὸν ἄνδρα· ἐπεὶ γὰρ ἔγνω παιδείας ἀντιλαβεῖσθαι, ὡς ἡμῖν ἐγγράφως ἐδήλωσεν ἀποπέμψας ἴσον τοῦ ὑπὸ τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος ἐπισφραγισθέντος χρυσοῦλου γράμματος, πρῶτον μὲν ἀφειδέσιν ἀναλώμασιν ἐκ βάθρων ἀνήγειρε τὸ ἐν Γησίῳ Φροντιστήριον εὐρύχωρον ἅμα κατασκευασάμενος καὶ πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις καὶ δὴ καὶ χρειώδεσι καταπλουτήσας καὶ ἐλεύθερον αὐτὸ καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ἐκκλησίαν τὴν τιμωμένην ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναδείξας. Εἶτα καὶ διδασκάλους οὐχ ὅπως ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς σχολείοις τῆς κατὰ πᾶσαν τὴν ὑποκειμένην αὐτῷ ἐπαρχίαν, Ἰζάρην ἐπιχωρίῳ φωνῇ καλουμένην, ὑπ' αὐτοῦ νεωστὶ διορισθεῖσιν ἐγκαταστήσας, τὰ δὲ διδασκάλια τοῖς διδασκάλοις καὶ τὰ πρὸς τροφήν τοῖς ἀπόροις τῶν μαθητῶν ἐτάξατο δίδοσθαι διηνεκῶς, ἀπ' οὗ τελοῦσιν ἐξ ἀρχαίου ἔθους οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐτὴν Ἰζάρην *Λαϊκοὶ ἱερεῖς καὶ ἱεροδιάκονοι**· πρόνοιαν δὲ καὶ τούτων ποιούμενος ἀνεκουφίσας τῶν ἀπὲρ εἰς τὴν αὐθεντικὴν βιστιαρίαν τελοῦσιν, ὡς ἂν μηδεμίαν τοῦ λοιποῦ ὑποτίμησιν αὐτοῖς ἢ πρόφασιν ὑπολειφθεῖν· κἀντεῦθεν ἐτάξατο κατὰ μὲν τὴν κγ' τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων τελεῖν ἀναντιρρήτως ἀνά δύο γρόσια κεινούρια καλούμενα· κατὰ δὲ τὴν κς' τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς αὐθις ἀνά δύο ὡσαύτως, ἀμετάθετον εἶναι τὸν τοιοῦτον ὄρεν ἀποφηνάμενος· ἀλλὰ δὴ καὶ ἄλλα τοῖς εὐδοκίμιζουσιν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι προμνηστευόμενος ὥριστο, ὡς ἂν εἴ τις τῶν μελλόντων εἰς τὸν τῆς ἱερωσύνης προβιβασμόν εὐδοκίμων ἐπὶ λόγῳ καὶ παιδείᾳ φανείη, ἀτέλειαν ἔχῃ λαβὼν δι' αὐθεντικοῦ γράμματος· ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν πρόσθεν ἱερωσύνην ἀναδεδεγμένων ἐπιδιδούς ἔπειτα φανείη τοῖς μαθήμασιν, ὥστε δύνασθαι διὰ λόγου ὠφελεῖν τοὺς εὐσεβεῖς, κἀκεῖνος ὡσαύτως ἀτέλειαν ἔχῃ τὰ γε πρὸς τὴν αὐθεντικὴν βιστιαρίαν, ἵνα τοῦ τοιούτου βάρους ἀνακουφιζόμενοι προθυμότεροι περὶ τὰ μαθήματα γένοιντο καὶ ἅμα προχειρότεροι πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν· οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ τοῖς διδασκάλοις τοὺς ἐτησίους μισθοὺς ὀρισάμενος ἐτάξατο, τῷ μὲν διδασκάλῳ τῶν ἐπιστημῶν γρόσια

1500, τῷ δὲ διδασκάλῳ τῶν γραμματικῶν 600, τῷ δὲ δευτέρῳ διδασκάλῳ 240, τῷ δὲ τῶν κοινῶν 180, τῷ δὲ τῶν Ἀκτινικῶν 240, τῷ δὲ τῆς ἐγχωρίου διαλέκτου 120· κατ' ἔτος δ' αὖ γρόσια 1000 εἰς ζώαρκειαν καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων περιποίησιν εἰκοσιν ἀπόροις μαθηταῖς· διὰ δὲ χιλίας ἀμάξας ξύλων γρόσια 375, τῷ δὲ βιβλιοθηκαρίῳ 120, τῷ δὲ ψάλτῃ 250, τῷ δὲ ἱεροκήρυκι ἐν κοινῇ διαλέκτῳ 300, τῷ δ' ἱεροκήρυκι ἐν μολδαβικῇ διαλέκτῳ 180, καθεξῆς δὲ τοῖς διδασκάλοις τῶν ἐν τῇ Ἰζάρῃ σχολείων κτλ.* ἐφ' οἷς κατέστησεν ἐπιτρόπους καὶ φροντιστάς τὸν κατὰ τόπον ἀρχιερέα ἱερώτατον μητροπολίτην Μολδοβλαχίας κτλ. καὶ τοὺς εὐγενεστάτους τούτους ἐντοπίους ἄρχοντας, τὸν τε Χάτμανον Ἰωαννουτζίην Καντακουζηνὸν καὶ τὸν βιστιάρην Γεωργάκη, τὸν βιστιάρην Γεωργάκη Χρυσοσκουλαῖον, τὸν Μπαχάρνικον Μανωλάκη Πόγδανον καὶ τὸν κατὰ καιροὺς μέγαν βιστιάρην· ἐκ δὲ τῶν πραγματευτῶν τὸν μπασᾶ Κώστα Ἀδράκη, τὸν Κώστα παπᾶ Φίλου, τὸν Κωνσταντῖνον Παναγιώτη καὶ τὸν Σάδουλον Παναγιώτη κτλ. Πλείονα δ' ἀσφάλειαν τοῖς ὀρισθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ περιποιήσασθαι θέλων εἰς διαμονὴν ἀδιέλειπτον τοῦ κοινωφελούς τούτου καλοῦ ἤξιωσεν ἐκκλησιαστικαῖς ἀρχαῖς ἀσφαλισθῆναι. Τὴν γοῦν ἀξίωσιν τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος σὺν ὅ,τι μεγίστη χαρὰ ἀποδεχόμενοι, γράφομεν διὰ τοῦ παρόντος καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς κτλ.** εἰς φυλακὴν ἀδιέσειστον τοῦ θεαρέστου τούτου καλοῦ κτλ.** Ἐν ἔτει αψξς' κατὰ μῆνα Δεκέμβριον Ἰνδικτιῶνος ΙΕ'.

† Σαμονήλ ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Καισαρείας Μακάριος — † ὁ Ἐφέσου Μελέτιος — † ὁ Κυζίκου Γεράσιμος — † ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος — † ὁ Χαλκηδόνης Ἰωαννίκιος — † ὁ Δέρκων Διονύσιος — † ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος — † ὁ Κρήτης Γεράσιμος — † ὁ Μιτυλήνης Ἀρθίμος — † ὁ Βιδύνης Ἰωσήφ — † ὁ Ἀρχιάλου Ἀναστάσιος — † ὁ Ναυπλίου Βερέδικτος — † ὁ Σαρτορήνης Διονύσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 329. Διὰ τοῦ σπουδαίου τούτου ἐγγράφου ὁρίζονται τὰ ἀορίστως ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Παράνικα καὶ ἄλλων περὶ τῆς ἐν ταῖς παριστρίοις ἡγεμονίας παιδείας λεγόμενα.

* Ἀβελτηρία τοῦ τότε κωδικογράφου λείπουν τὰ διδασκάλια ἐκ τοῦ κώδικος.

** λείπουν καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ κώδικος.

* Ὁ ἐγγαμος δηλονότι κληρικός.

Ἀριθ. 29.

Ἑλληνικὴ Σχολὴ ἐν Μυστρᾷ τῆς Πελοποννήσου.

Ἰσορ' ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου γράμματος.

† Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κτλ.

Τὰ κατὰ καιροῦς εὐσεβέσι καὶ φιλοθείοις ἀνδράσι τελούμενα τῶν πραγμάτων καὶ τούτων ὅσα μάλιστα πρὸς εὐπρέπειαν ἀφορῶσι τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν συμβάλλεται, κατοχυρώσεως ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἀσφαλείας ἐπιδεόμενα, μάλ' εὐμενῶς οἶδεν ἀποδέχεσθαι ἡ κοινὴ μήτηρ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, κατασφαλίζειν τε γράμμασιν ἐκκλησιαστικοῖς καὶ τὸ μόνιμον αὐτοῖς ἐπιμνηστεύεσθαι· τὰ γὰρ μὴ τετυχηκότα γραφῆς ἀλίσκόμενα χρόνῳ τῷ πανδαμάτορι ραδίως διαφεύγει τὴν μνήμην καὶ βυθοῖς λήθης παραπεμπόμενα ἐξίτηλα γίνονται. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ὁ ἐν τῇ πολιτείᾳ Μυστρᾷ καλουμένη κατὰ τὴν Πελοπόννησον τελῶν κύρ Ἑμμανουὴλ τοῦ πικλῆν Λεοπούλου εὐλαβὴς ἔχων περὶ τὰ θεῖα καὶ ζῆλον ἐνθεὸν ἐνδεικνύμενος περὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, πρόσσόδον ἀρκούσαν ἔγνω παρὰ καταστήσει τῇ ἐκείτῃ ἐν μεσοχωρίῳ ἐκκλησίᾳ τῇ τιμωμένῃ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἀφ' ἧς ἂν διορισθεῖν διδάσκαλος ἐν αὐτῇ διδάσκων καὶ κηρύττων τὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγον ἐν ταῖς ἑορτασίμοις τῶν ἡμερῶν καὶ ἔτι τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν τοῖς φοιτῶσι τῶν νέων εἰς τε καταρτισμὸν τῶν χρηστῶν ἡθῶν καὶ εἰς γνῶσιν τελειοτέραν βίου· πρὸς δὲ τῷ διδασκάλῳ καὶ ἱεροδιακόνῳ, ἐκτελῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τὰ τῆς ἱεροδιακονίας ἅπαντα. Ταῦτα δὲ οὕτω θεοφιλῶς εἰς νοῦν ἀναλαβὼν εὐθέως εἰς πρᾶξιν ἔθετο. Καὶ δὴ ἐξ ὧν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐχαρίσατο κατέβαλε δύο χιλιάδας τῶν γροσίων, ἅτινα ἐνεπιστεύσατο τοῖς δυσὶ τούτοις, τῷ τε κύρ Παναγιώτῃ Ἀλεξανδρῇ καὶ τῷ κύρ Θεοδωρῇ Παπαζογλοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ἀφιερώματος αὐτοῦ τούτου· ἐπὶ τοιούτοις διορισμοῖς καὶ συνθήκαις, ὅπως ἔχωσι μὲν οἱ ρηθέντες ἐπίτροποι τοκίζειν τὰ εἰρημένα τοῦ ἀφιερώματος ἄσπρα παρὰ πραγματευταῖς δεδοκιμασμένοις ἐπ' εὐθύτητι τρόπου καὶ φόβον Θεοῦ ἔχουσιν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, οὐ μὴν δ' εἰς ἄλλο τυχόν πρόσωπον διδόναι ἐκ τῶν ἁπλῶν τούτων· ὅποτε δὲ πωλούμενα τύχοιεν ἐργαστήρια ἢ μύλοι, ἀγοράζειν ὅσα χρήσιμα τούτων, ὡς ἐν ἀσφαλεστέρῳ ἐσόμενου τοῦ ἀφιερώματος ἐπὶ κτήμασιν. Εἴτε γοῦν τοκίζονται τὰ ἄσπρα παρ' ἁξιοπίστοις πραγματευταῖς, ἀπὸ τῶν τόκων, εἴτε εἰς περιποίησιν κτημάτων δοθῇεν, ἀπὸ τῶν προσόδων, παρέχειν τὸν μισθὸν τῷ μὲν διδασκάλῳ ἐκ τοῦ τετραπλοῦ τὸ τριπλοῦν, τῷ δὲ διακόνῳ ἐκ τοῦ τετραπλοῦ τὸ ἀπλοῦν, ἥτοι τρία τῷ διδασκάλῳ καὶ ἓν τῷ ἱεροδιακόνῳ· τὰ δὲ περιττεύοντα εἰς

μηδὲν ἄλλο δαπανᾶν ἐπὶ προφάσει ἐλέους, ἀλλὰ προσθήκην ἐμποιεῖν τῷ ἀφιερώματι. Ἐπὶ δὲ τοῖς ἐπιτρόποις τούτοις κατέστησεν ἑρπρον καὶ ἐπιτηρητὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κύρ Γεώργιον Λεοπούλου, προσδιορισμένος ὡς ὅποτε τελευτήσῃεν ὁ ἕτερος τῶν ἐπιτρόπων τούτων, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι τῇ γνώμῃ θατέρου τῶν ἐπιτρόπων, τοῦ ζῶντος δηλαδή, ὁμοῦ δὲ καὶ τῇ τῶν προκρίτων χριστιανῶν τῆς αὐτῆς ἐνορίας ἐπικρίσει· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ ρηθέντος ἐφόρου καὶ ἐπιτηρητοῦ ἄλλον ἀντικαθίστασθαι τὸν προκρίτωτερον καὶ πλησιέστερον τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπερασπιστὰς τοῦ αὐτοῦ ἀφιερώματος εἰς φυλακὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντων παρεκάλει τὸν τε κατὰ τόπον ἀρχιερέα, τὸν κατὰ καιροῦς δηλαδὴ ἱερώτατον μητροπολίτην Λακεδαιμονίας, καὶ τοὺς τιμιωτάτους προεστῶτας τῆς αὐτῆς πολιτείας· προνοούμενος δὲ κατὰ πάντα τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀφιερώματος αὐτοῦ τούτου, ὡς ἂν, τοῦ διδασκάλου καὶ ἱεροδιακόνου κατὰ διαδοχὴν ἀνεκλείπτων ὄντων ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, ἔχοι τὸ μνημόσυον ἀέναντον ἐν αὐτῇ, προσέδραμε τῇ κηδεμονίᾳ τῆς κοινῆς Μητρὸς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποστείλας τὸ κατὰ τόπον γραφὲν βεβαιωτήριον τοῦ ἀφιερώματος τούτου γράμμα κατησφαλισμένον τῇ τε ἰδιοχείρῳ αὐτοῦ ὑπογραφῇ καὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ τνηκαῦτα κατὰ τόπον ἀρχιερατεύοντος καὶ ἐτι ταῖς μαρτυρικαῖς ὑπογραφαῖς τῶν ἐκείσε προκρίτων χριστιανῶν, ἐδεήθη θερμῶς ἐπικυρωθῆναι τοῦτο καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἐπιβεβαιωτηρίου γράμματος. Τὴν οὖν αἴτησιν αὐτοῦ ὡς εὐλογον ἀποδεχόμενοι καὶ τὸ ἔργον, ἅτε θεοφιλὲς ἐπαίνεσαντες, γράφομεν καὶ ἀποφαίνόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τοῦ εἰρημένου ἀφιερώματος τοῦ διακληθέντος κύρ Ἑμμανουὴλ Λεοπούλου ἀμετακινήτου καὶ ἀπαρασχεύτου μένειν ὀφείλοντος ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω διορισμοῖς καὶ συνθήκαις ἔχωσιν οἱ τε διορισθέντες ἡδὴ ὑπ' αὐτοῦ ἐπίτροποι σὺν τῷ ἐφόρῳ καὶ ἐπιτηρητῇ καὶ οἱ τούτους ἀποδεχόμενοι φροντίζειν τοῦ διηνεκῶς καὶ ἀνεκλείπτως εὐρίσκεισθαι ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὸ μεσοχωρίον διδασκαλὸν ἅξιον καὶ δεδοκιμασμένον ἐπὶ τε βίου σεμνότητι καὶ λόγῳ ὀρθότητι, ὁμοίως δὲ διακόνον, ἵνα ὁ μὲν διδάσκαλος ἐνεργῇ τὰ τῆς διδασκαλίας κηρύττων τὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγον καὶ διδάσκων τοῖς φοιτῶσι τῶν νέων τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, ὁ δὲ ἱεροδιακόνος ἐκτελῇ τὰ τῆς ἱεροδιακονίας ἅπαντα, παρέχειν δὲ τὸν μισθὸν ἐκαστέρῳ ἀνεντιρρήτως ἐκ τῶν προσόδων τοῦ αὐτοῦ ἀφιερώματος, καθ' ὃν εἰρήκαμεν διορισμόν, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἐκείσε εὐσεβῶν καὶ μνημόσυον διηνεκῆς τοῦ κύρ Ἑμμανουὴλ τούτου Λεοπούλου· ὃς δ' ἂν ὀβέ-

ποτε τῶν ἀπάντων εἴτε ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ εἴτε ἄλλος τις ὁποιασοῦν τάξεως καὶ καταστάσεως τολμήσῃ οἰφδῆται τὴν τὴν ἀρελῆσιν ἢ διχσεῖσιν ἢ ἄλλως μεταποιῆσαι τὸ εἰρημένον ἀφιέρωμα καὶ γενέσθαι αἷτιος τοῦ ἐκλιπεῖν ἢ τὸν διδάσκαλον ἢ τὸν ἱεροδιάκονον καὶ παρεμποδίσῃ τὸ πρὸς κοινὴν ὠφελειαν ἀποβλέπον θεοφιλὲς τουτὶ ἔργον, ὁ τοιοῦτος ὡς ἐχθρὸς τῆς τῶν εὐσεβῶν ὠφελείας καὶ πλεονέκτης καὶ ἱεροσύλος ἀφωρισμένος εἴη παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένος κτλ. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἅπασιν εἰς ἐπικύρωσιν καὶ ἀσφάλειαν τοῦ θεοφιλοῦς τούτου ἔργου ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἐπιθεβρωτήριον γράμμα καὶ κατεστρώθη καὶ τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐν ἔτει αψξζ'.

† Ὁ Καισαρείας Μακάριος — † ὁ Ἐφέσου Μελέτιος — † ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος — † ὁ Χαλκηδόνης Ἰωαννίκιος — † ὁ Δέρκων Διονύσιος — † ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος — † ὁ Προύσης Μελέτιος — † ὁ Κρήτης Γεράσιμος — † ὁ Μεσημβρίας Ἀνθιμος — † ὁ Βιδυλίου Ἰωσήφ — † ὁ Ἀρχιέλου Ἀναρίτας — † ὁ Ναυπλίου Βερθέδικτος — † ὁ Σαρτορήνης Διονύσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 246. Χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1767, ὃ ὁ κ. Γεδεὼν ἀγνοῶ τίσι λόγοις μετέτρεψεν εἰς 1763 ἐν τῇ ὑποσημειώσει τῆς 231 σελίδος τῶν κατ' αὐτὸν χρονικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐν Μυστρᾷ Σχολῆς φαίνεται ἀγνωστος τῷ κ. Μ. Παράνκῃ.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΜΗΝΑΙΩΝ

Ε'.

Ἐν τῷ προτέρῳ κεφαλαίῳ ἐσημειώσαμεν, ὅτι ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρώτου ἡμῶν σχεδιασματος περὶ τῶν λειτουργικῶν Μηναιῶν ἐν τὸς ἐπταετίας ἠδυνήθημεν νὰ εὐρωμεν μίαν καὶ μόνην 2-αν ὥδην, δι' ἧς εὐτυχῶς ἀνεπληρώθη τῆς 22-ας Ἀπριλίου ὁ γνωστὸς εἰς τὸν ὅσιον Θεόδωρον τὸν Συκεώτην ἀσματικὸς κανὼν σκο-

πὸς δὲ τῆς περὶ τούτου σημειώσεως ἦτο νὰ φανερώσωμεν, ὅποσον εἶναι σπάνια τὰ παλαιότατα τῶν Μηναιῶν ἀντίγραφα, ἐν οἷς ἐσώθησαν οἱ μετὰ 2-ας ὥδης ἀσματικοὶ πανηγυρικοὶ κανόνες. Ἀλλ' ἔτος εἰσέτι δὲν παρήλθεν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ κεφαλαίου ἐκείνου καὶ ἰδοὺ κατ' ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ 1901-ου ἔτους ἠξιώθημεν ἐντὸς ἐνὸς καὶ μόνου ἀντιγράφου νὰ εὐρωμεν τρεῖς ὁμοῦ δευτέρας ὥδας, ὧν δύο συμπληροῦσιν εὐτυχῶς ἰσαρίθμους κανόνας ἀτελεῖς ἐν τοῖς Μηναιῶσι ὑπάρχοντας τοῖς ἐντύποις. Λαμβάνοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τὰς ἤδη εὐρεθείσας ὀκτὼ δευτέρας ὥδας κανόνων, οἷτινες ἔτι καὶ νῦν εἶναι ἐν χρήσει, παρατηροῦμεν, ὅτι εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐν τοῖς Μηναιῶσι κεκολωβμένων κανόνων μένει νὰ ζητήσωμεν τεσσαράκοντα καὶ ἑξ ἑτι δευτέρας ὥδας. Ἡμεῖς ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι καὶ αὗται θὰ εὐρεθῶσιν, διότι ἂν ἐξ ἀπλῆς περιεργείας καὶ οὐχὶ ἐξ εἰδικῆς ἐρεύνης συνέβη νὰ ἐπανεύρωμέν τινας, βεβαίως ἐν καιρῷ συστηματικῆς ζητήσεως καὶ πᾶσαι θὰ φανερωθῶσιν αἱ λοιπαί. Τέλος ὀφείλομεν ἤδη νὰ σημειώσωμεν εἰς τίνας γνωστοὺς ἀνήκουσι κανόνας αἱ δύο νεωστὶ εὐρεθείσαι δευτεραί ὥδαί.

Τῇ 9-ῃ Δεκεμβρίου ψάλλεται σήμερον ἐν τῷ ὁρθρῷ κανὼν δεύτερος εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἀγίας Ἀννης, οὗ ἡ ἀκροστιχὴς (ἀνευ τῶν Θεοτοκίων) «**Ἡ τὴν χαρὰν τέξουσα τίκτεται κόρη**», ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίῳις «**Γεωργίου**». Εἶναι λοιπὸν ὁ κανὼν οὗτος ποίημα τοῦ ὑμνογράφου Γεωργίου, τοῦ γενομένου μητροπολίτου Νικομηδείας καὶ φίλου χρηματίσαντος, ἔτι δὲ καὶ μαθητοῦ, τοῦ ἐν ἀγίοις μεγάλου πατριάρχου Φωτίου. Τὸ ποίημα τοῦτο εὐρίσκεται ἐν πολυαρίθμοις ἀντιγράφοις τοῦ μηναιῶν τοῦ Δεκεμβρίου, ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐκδόσεσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τισὶ τῶν παλαιῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἀνθολογίου. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἐκδόσεσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς ἤδη ἀντιγράφοις ὁ τοῦ Γεωργίου κανὼν εἶναι κεκολωβμένος, ὡς ἀποδεικνύει τῆς ἀκροστιχίδος αὐτοῦ ὁ ἔλεγχος. Κατὰ τὴν ἀκροστιχίδα λείπουν ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην ὥδην τέσσαρα ὅλα τροπάρια, ἅτινα ἔδει νὰ παριστῶσιν ἀκροστιχηδὸν τὰ γράμματα Ν Χ Α Ε (τὸ τελευταῖον γράμμα ἀνῆκει τῷ θεοτοκίῳ). Λεῖπει λοιπὸν μία ὁλόκληρος ὥδή, καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλη τις ἢ ἡ δευτέρα. Ὁ κανὼν τοῦ Γεωργίου ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μηναιῶν τοῦ

1843-ου έτους έξ άπροσεξίας τοῦ Βαρθολομαίου προυβλήθη ὡς ποίημα τοῦ ὁσίου Στεφάνου τοῦ Σαββαΐτου, ἀλλ' ἐν τῇ προχείρῳ μου ἐκδόσει τοῦ 1890-οῦ έτους ὀρθῶς φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου· τοῦτο δὲ ἐπανελήφθη καὶ ἐν τῇ προπαγανδικῇ τῆς Ρώμης ἐκδόσει τοῦ 1892-ου έτους. Φαίνεται ὅμως, ὅτι λόγω ἀπροσεξίας τῶν καλλιγράφων καὶ ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων ἀπεδόθη τῷ Ἰωάννῃ μοναχῷ καὶ τῷ ὑμνογράφῳ Ἰωσήφ. Λόγου χάριν ἐν τῷ κώδικι V num. XIX τῆς Κρυπτοφερράτας εἶναι ἀποδοδομένος τῷ Ἰωσήφ, ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ ὄνομα συγκατεχώρισαν τὸν κανόνα τοῦ Γεωργίου ὃ τε Θεόδωρος Toscani καὶ Ἰωσήφ ὁ Cozza ἐν τῷ κακῶς ὑπ' αὐτῶν ἐπιγραφέντι χρησιμωτάτῳ βιβλίῳ: De immaculata Deiparae conceptione hymnologia graecorum ex editis et manuscriptis codicibus Cryptoferratensibus. Romae 1862, σ. 41—58. Ἐνταῦθα ὁ κανὼν οὗτος ἀντεβλήθη πρὸς ἐν ἑτερον ἀντίγραφον τῆς Κρυπτοφερράτας (Cod. B num. XVI), ὃπερ οἱ ἐκδότες νομίζουνσι τοῦ 12-ου αἰῶνος, καὶ πρὸς δύο τοῦ μηναίου τοῦ Δεκεμβρίου ἐκδόσεις, πρὸς τὴν ἐκδοσιν δηλαδὴ τοῦ 1582-ου έτους καὶ τὴν γνωστὴν τοῦ Βαρθολομαίου (έτους 1843). Τὸ δὲ κείμενον τῆς τοῦ Toscani καὶ Cozza ἐκδόσεως, τουτέστι τὸ ἀντίγραφον V num. XIX, λέγεται ὅτι τοῦ 11-ου αἰῶνος· ἡμεῖς ὅμως ἐκ λόγων ἐσωτερικῶν εἴμεθα τῆς ιδέας, ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦτο θὰ ἐγένετο τῷ 13-ῳ αἰῶνι. Τέλος οὐδ' ἐν τοῖς δυσὶν ἀντιγράφοις τῆς Κρυπτοφερράτας ὑπάρχει τοῦ κανόνος τοῦ Γεωργίου ἢ δευτέρα ῥῳδή.

Τὴν ῥῳδὴν ταύτην ἔσωσεν ὁ 81-ος κῶδιξ τῆς ἐν Πετροπόλει Δημοσίας Αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης. Ἐν τῷ κώδικι τούτῳ, ὅστις ἐγράφη περὶ τὸ πρῶτον ἡμῖς τοῦ 11-ου αἰῶνος, περιέχεται ἀπλῶς ἐν λείψανον τοῦ μηναίου τοῦ Δεκεμβρίου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς δεκάτης ἡμέρας. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὡς δεῦτερος κανὼν εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἀγίας Ἀννης ὑπάρχει τελειότατος ὁ τοῦ Γεωργίου (φύλλ. 27β—29α) καὶ ἡ δευτέρα αὐτοῦ ῥῳδὴ πραγματικῶς ἀντιπροσωπεύει τὰ τῆς ἀκροστιχίδος γράμματα Ν Χ Α Ε, τουτέστι τὰ λείποντα σήμερον τῷ κανόνι τέσσαρα τροπάρια. Ἐχουσι δὲ ταῦτα οὕτως¹.

1). Πορλείπεται ὡδε τῶν γραφικῶν σφαλμάτων τοῦ καλλιγράφου ἢ δήλωσις.

ΩΔΗ Β'.

«Ἴδετε, ἴδετε,* ὅτι ἐγὼ εἰμι* ὁ ἐν θαλάσῃ σώσας».

Νῦν ἡ βασιλείος* ῥάβδος κηρύττεται
ἐκ μητρικῶν λαγόνων* ἀναβλαστῆσαι τῷ κό-
[σμῳ,
ἐξ ἧς τὸ ἄνθος Χριστὸς* ἐξανθήσας ἀφράστως
τῆς γνώσεως αὐτοῦ* τὴν εὐδοίαν μυστικῶς
διαπνεύσει καὶ πάντας* τῷ μύρῳ τῷ νοητῷ
μυρίσει τῆς χάριτος.

Χαίροις στεριεύουσα* φύσις ἡ ἄγονος·
τῶν γηγενῶν ἰδοὺ γὰρ* τῆς εὐθηνείας τὴν ρί-
[ζαν
ἐκαρποφόρησας,* τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων
βλαστάνουσας, Χριστόν,* τὴν εὐλογίαν, τὴν
[χαράν,
τὴν αἰδίδιον δόξαν,* τὸν μόνον δημιουργόν
καὶ κτίστικν καὶ κύριον.

Ἀννης ἡ δέησις* σήμερον δέχεται
ἐκ τοῦ Θεοῦ τὸ πέρας,* διὰ χρησμοῦ μηνυ-
[θέντος
καὶ κηρυχθέντος αὐτῇ* διὸ ἐν εὐφροσύνῃ
κροτοῦσα μυστικῶς Ἰωακείμ συνεκβοᾷ
χαριστήριον ὕμνον,* τὸν κτίστικν καὶ ποιητὴν
δοξάζουσα κύριον.

Θεοτοκίον.

Ἐν τῇ γεννήσει σου,* μόνη πανύμνητε,
ξένα συνῆλθεν πάντα* καινοτομοῦνται αἱ φύ-
[σεις,
Θεὸς γεννᾶται σὰρκι* καὶ οἱ κάτω τοῖς ἄνω
ἐνοῦνται ἀληθῶς* καὶ ἡ φθορὰ πρὸς τὴν ζωὴν
διὰ σοῦ ἀνατρέχει* καὶ χοῦς πρὸς τὸν οὐρανόν,
θαῦμα ὑπερθαύμαστον.

Ὁ αὐτὸς τῆς Πετροπόλεως κῶδιξ ἔσωσε, καὶ τὴν δευτέραν ῥῳδὴν τοῦ κανόνος τῆς 10-ης Δεκεμβρίου εἰς τοὺς ἀγίους μάρτυρας Μηνᾶν, Ἑρμογένην καὶ Εὐγραφον (φύλλ. 30). Τοῦ κανόνος τούτου ἡ ἀκροστιχὶς ἔχει οὕτω· «Στεροὺς ἀννυνῶ μάρτυρας στεφνφόρους. Ἰωσήφ». Ἐκ τῶν ἐκδόσεων ὅμως ἐλλείπουσι τὰ τροπάρια, αἵτινα σχηματίζουν τὴν δευτέραν συλλαβὴν τῆς λέξεως στεροῦς, τουτέστιν αὐτὰ τὰ τῆς δευτέρας ῥῳδῆς. Τέλος καὶ ταύτης τὸ ἀνευρεθὲν ἤδη κείμενον ἔχει οὕτως.

ΩΔΗ Β'.

«Ἴδετε, ἴδετε,* ὅτι Θεὸς ἐγὼ εἰμι, ὁ δουλωθέντα».

Ῥήτωρ ἐν ρήτορσι* καὶ μάρτυς ἐν τοῖς μάρτυσι
μάκαρ γεγένησαι Μηνᾶ,
λόγον ζωῆς* ἀναπηγάζων εὐσεβῶς
καὶ ξηραίνων ἀπάτης
ἀναβλύσεις θολεράς,* ἀξιοθαύμαστε.
Ὁμβρους ἰάσεων* ἐκ θεοδότου χάριτος
καὶ προαθλήσεως, Μηνᾶ,
ἐποχετεύων, τὰς φλογώδεις τῶν παθῶν
διεκχύσεις πανσόφως
ἀπεξήρανας τελῶν* θεῖα θαυμάσια.
Ῥπὸ τῆς ἀνωθεν* αὐγῆς καταλαμπόμενος,
μάρτυς Μηνᾶ, τὸν εἰς βυθὸν
εἰδωλικῆς κατολισθήσαντα νυκτὸς
Ἑρμογένην ζωγρήσας
ἀνεσπέρου κοινωνὸν* ἡμέρας ἔδειξας.

Θεοτοκίον.

Σὲ ἐξελέξατο ἐκ γενεῶν ὁ κύριος
τὴν καλλονὴν τοῦ Ἰακώβ
καὶ σοῦ, ἀγνή, κατασκηνώσας ἐν γαστρὶ
ἀναπλάττει φθαρείσαν
παραβάσει τὴν ἡμῶν* φύσιν ὡς εὐσπλαγχνος.

ς'.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς Πετροπόλεως κώδικα ἡ 8-η Δεκεμβρίου ἦτον ἀφιερωμένη εἰς πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης ἐξ ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα ἀποστόλων καὶ δύο ὁσίων, τοῦ Παταπίου καὶ τοῦ Μοσχιανού. Ἀναμφιβόλως ἡ ἀγιολογικὴ αὕτη διατύπωσις δὲν εἶναι τοῦ τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, διότι αὕτη τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου ἐώρταζεν ἐκ παλαιοῦ τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Ἰωάννου Κολωνείας καὶ Σωφρονίου Κωνσταντίας τῆς Κύπρου, καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς Θεοτόκου τῶν Κουράτορος, τὴν δὲ τοῦ ὁσίου Παταπίου μνήμην ἐοστάζουσα τῇ 9-ῃ Δεκεμβρίου πρότερον,¹ μόλις περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ 11-ου αἰῶνος μετέθηκεν εἰς τὴν 8-ην Δεκεμβρίου.² Τῇ 9-ῃ ὁμως Δεκεμβρίου ἐτελείτο περὶ τὸ τέλος τοῦ 10-ου αἰῶνος ἡ μνήμη τῶν ἐξ ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' οὐχὶ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὑπὸ τινος ἐκεῖ

μονῆς, ἥτις θὰ εἶχε πιθανῶς λείψανά τινα τῶν εἰρημένων ἀποστόλων, Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Κηφᾶ, Τυπικοῦ, Ἐπαφροδίτου, Καίσαρος¹. Τέλος ὁμως καὶ τούτων ἡ μνήμη μετετέθη κατόπιν εἰς τὴν 8-ην Δεκεμβρίου ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἀπροσδιορίστου μονῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς δείκνυσιν ἐν λειτουργικὸν ἐκ Κ]πόλεως χειρόγραφον Εὐαγγέλιον, ἐν ᾧ μόνη τῆς 8-ης Δεκεμβρίου ἐορτὴ καθορίζεται ἡ τῶν ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπολλῶ καὶ Κηφᾶ², καὶ ἐν ἑτερον πάλιν, ἐν ᾧ καὶ τῶν ἐξ ἀποστόλων ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα³. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ἀπὸ τοῦ 11-ου μόνον αἰῶνος νὰ σημειῶνται τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τοῖς ἐπιτόμοις τοῦ ἐνιαυτοῦ συναξαρίοις τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου μετὰ τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου Παταπίου. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 89-ον ἐν Πετροπόλει χειρόγραφον μηνιαῖον τοῦ Δεκεμβρίου καθορίζει τῇ 8-ῃ αὐτοῦ ἡμέρα πρώτην μνήμην τὴν τῶν ἐξ ἀποστόλων καὶ κατὰ τοῦτο σχετιζόμενον ἀμέσως πρὸς τὸ λειτουργικὸν συναξάριον τῶν εἰρημένων Εὐαγγελίων ἀναπαριστᾷ βεβαίως ἐν ἑαυτῷ παράδοσιν ἀγιολογικὴν μονῆς τινος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἥτις θὰ εἶχε τινα τῶν ἐξ ἀποστόλων λείψανα. Τὸ αὐτὸ μηνιαῖον ὁρίζει τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου καὶ τὴν μνήμην ὁσίου τινος Μοσχιανού, ὅστις εἶναι παντελῶς ἀγνωστος ἀλλαχόθεν· οὐδ' αὐτὸς ὁ πρότερον ἀρχιμανδρίτης καὶ νῦν ἀρχιεπίσκοπος Νοβογορόδιου Σέργιος, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Πλήρους Μηνολογίου τῆς Ἀνατολῆς, εὑρεν ἀλλαχοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Μοσχιανού.

Ἐν τῷ 89-ῳ κώδικι τῆς Πετροπόλεως ἡ διατύπωσις τῆς 8-ης Δεκεμβρίου ἔχει οὕτω· «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ἡ τῶν ἁγίων ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Κηφᾶ, Τυπικοῦ, Ἐπαφροδίτου καὶ Καίσαρος, καὶ τοῦ ὁσίου Παταπίου καὶ ὁσίου Μοσχιανού». Μετὰ τὴν διατύπωσιν ταύτην ὑπάρχει τὸ κάθισμα τῆς εἰς τοὺς ἀποστόλους τούτους ἀσματικῆς ἀκολουθίας, μετ' ἐκεῖνο τὸ γνωστὸν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κάθισμα, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ εἰς τὸν ὅσιον Μοσχιανόν. Τοῖς τρισὶ τούτοις καθίσμασιν ἔπονται τρία στιχη-

1) Ὁρα Migne τ. 117, σ. 197.

1) Ἀ. Δημητρίεβσκη Τυπικά, σ. 29. Κώδιξ 40-ὸς ἐν Ἱεροσολύμοις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ, φύλλ. 57—58 (ρωσ.).

2) Τοῦτο γινώσκουμεν ἐκ τῶν συναξαρίων χειρογράφων Εὐαγγελίων, ἅτινα ἦσαν εἰς χρῆσιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

2) Νικ. Γλουμποκόβσκη Ἑλληνικὸν χειρόγραφον Εὐαγγελιστάριον ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ καθηγητοῦ Ἱ. Ε. Τράτσκη. Ἐν Πετροπόλει 1898, σ. 82 (ρωσ.).

3) Κώδιξ Νανιανός, ὃν ἐξήτασεν ὁ Σέργιος· ὅρα Πλήρες Μηνολόγιον τῆς Ἀνατολῆς. Μόσχα 1876, τ. 2, σ. 324 (ρωσ.).

ρὰ εἰς τοὺς ἀποστόλους, δύο τῶν γνωστῶν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον στιχηρῶν, ἐν ἑτερον εἰς τὸν αὐτὸν κατὰ διάφορον ἦχον καὶ δύο στιχηρὰ εἰς τὸν ὅσιον Μοσχιανόν. Εὐθὺς ἀμέσως ὑπάρχουσι δύο κανόνες τέλειοι, πρῶτος ὁ εἰς τοὺς ἀποστόλους μετὰ δευτέρας ψδῆς καὶ δεύτερος ὁ γνωστὸς ἐκ τῶν ἐντύπων Μηναιῶν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ παιδρουῦ σου βίου τὰ παιδρά».

Ἐντεῦθεν παρατηρεῖ τις, ὅτι τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου κυρία ἐορτὴ θεωρεῖται καὶ ἡ τῶν ἀποστόλων καὶ ἡ τοῦ ὁσίου Παχωμίου, δευτερεύουσα δὲ ἡ τοῦ ὁσίου Μοσχιανοῦ ὡς στερουμένου ἰδίου κανόνος. Ὁ πρῶτος ὁ εἰς τοὺς ἀποστόλους κανὼν εἶναι ποίημα τοῦ ὑμνογράφου Ἰωσήφ, ὅπερ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καὶ δευτέραν ψδὴν. Ὁ ἕτερος κανὼν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον στερεῖται τοιαύτης ψδῆς καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ ὑμνογράφου, οὕτινος τὸ ὄνομα παρασιωπᾶται ἐν τῷ κώδικι τῆς Πετροπόλεως. Τὸ ἐντυπον Μηναιῶν ὀνομάζει τοῦτον Θεοφάνη, ἀλλ' ἀγνωστον ἡμῖν τὸ διατί. Κατὰ συνθήκην ὀνομάζομεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸν τῶρα Θεοφάνη. Ὁ τοῦ Θεοφάνους λοιπὸν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κανὼν θὰ εἶχε πιθανῶς ὀρισθῇ διὰ τὸν ὁρθρον τῆς ἐορτῆς τῆς 8-ῃς Δεκεμβρίου, ὁ δ' ἕτερος τοῦ Ἰωσήφ μετὰ δευτέρας ψδῆς διὰ παννυχίδα ἀγρυπνίας, ἣτις ὤφειλε νὰ προηγηθῇ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὁρθρου.

Ὁ εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κανὼν ἐν τῷ κώδικι τῆς Πετροπόλεως εἶναι πληρέστερος τοῦ ἐντύπου κειμένου, καὶ ἐάν τις προσέξῃ εἰς τοῦτο τὸ τελευταῖον, θὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ 7-ῃ τοῦ κανόνος τοῦ Θεοφάνους ψδὴ ἀριθμεῖ σὺν τῷ Θεοτοκίῳ τρία τροπάρια, ἐνῶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ αὐτοῦ ψδαὶ συνίστανται ἐκ τεσσάρων τροπαρίων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δεικνύει ἀπλῶς, ὅτι καὶ οὗτος ὁ κανὼν δὲν ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν ἀντιγραφῶν ἢ τῶν ἐκδοτῶν τῶν Μηναιῶν. Τὸ λείπον τῇ 7-ῃ ψδῇ τροπάριον εἶναι τὸ ἐπόμενον, ὅπερ ἦτον ἐξ ἀρχῆς δεύτερον τὴν τάξιν.

Τυφλοὺς ὁμματαῶν

συνεργεία θεϊκῇ*, θεομακάριστε,
πάθη ποικίλα ἐθεράπευσας
καὶ θεϊκαῖς ἐπικλήσεσιν
στίφη πονηρὰ τῶν δαιμόνων
ἀναμέλπων ἀπήλασας.

«Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός,

ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν».

Τὸ σημερινὸν 3-ον τροπάριον τῆς πρώτης ψδῆς εἶναι, φαίνεται, κατεσκευασμένον αὐθαιρέτως ἐν χρόνοις νεωτέροις τοῦ ποιητοῦ Θεοφάνους, διότι ὁ ἐν Πετροπόλει κώδιξ, ὅστις εἶναι ὁ παλαιότερος τῶν ἀντιγραφῶν τοῦ εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κανόνος, ἔχει ἀντ' ἐκείνου τὸ ἐπόμενον τροπάριον:

Πυρωθεὶς ὡς ἄνθραξ νοητῶς

θέρμη θείου πνεύματος,

τὸν παγετὸν σὺ τῶν δαιμόνων ἔλυσας

τὰ πεπυρωμένα δὲ

βέλη, ὅσιε, ἀμαρτίας ἀπέσβεσας

καὶ πρὸς ἀπαθείας

ὑψος ἀνενέχθης καθαρώτατον.

Τὸ σημερινὸν θεοτοκίον τῆς ἐννάτης ψδῆς, ὅπερ ἀρχεῖται ἀπὸ τῶν λέξεων «Τὸ μέγα μυστήριον», εἶναι πιθανῶς ὡσαύτως νόθον, διότι ὁ ρηθεὶς παλαιὸς κώδιξ ἔχει ἀντ' ἐκείνου τὸ ἐπόμενον θεοτοκίον:

Σοφίαν καὶ δύναμιν

καὶ λόγον ἐνυπόστατον

τοῦ πατρός, θεομήτορ ἀγνή,

συνέλαβες

ἐκ τῶν σῶν ἀχράντων αἱμάτων,

τὸν ἑαυτῆς ναὸν προσλαβοῦσαν

καὶ τούτῳ καθ' ἑνωσιν

ἐνωθεῖσαν ἀδιάρρηκτον.

Τέλος πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ νῦν δεύτερον τροπάριον τῆς 8-ῃς ψδῆς εἶναι τρίτον τὴν τάξιν ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι. Ὁ σημερινὸς εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κανὼν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ αὐτοῦ κώδικος δεικνύει καὶ ἄλλας τινὰς διαφοράς· ἀλλ' αὗται θὰ δηλωθῶσιν, ὅποταν γένηται λόγος ἴδιος περὶ τῆς εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον ἀσματικῆς ἀκολουθίας.

Τὸ ἕτερον ἐν τῷ κώδικι Πετροπόλεως καὶ τύποις ἀνέκδοτον εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον στιχηρὸν ἔχει οὕτως:

Ἦχος πλ. α'. «Ὅσιε πάτερ θεοφόρε Θεοδόσιε».

Ὅσιε πάτερ, ἀξιάγαστε Πατάπιε,

πυρὶ τοῦ παρακλήτου* ἀναφλεγόμενος

λαμπὰς φωτεινοτάτη* πᾶσιν ὥράθης,

ὑλὴν ἐμπρῆζουσα¹* ἀτόπων παθῶν,

1) Σημειῶσαι ὡς τὸν πρωτόφαντὴν τύπον ἐμπρῆζω καὶ ἀν-

φλέγουσα δαιμόνων* τῶν δυσμενῶν τὰ στίφη,
φωταγωγούσα τοὺς εὐσεβεῖς
καὶ σωτηρίας πρὸς τρίβον* καθοδηγοῦσα
ὄθεν τιμῶμέν σε* ὡς ἄδυτον φωστήρα
περικυκλοῦντές σου* τὴν θήκην τῶν λειψάνων,
ἐξ ἧς ἰάματα* τοῖς χρήζουσιν ἐκάστοτε
ἀναβλύζων καθικετεύεις
δωρηθῆναι τῷ κόσμῳ* τὸ μέγα ἔλεος.

Δευτερεύουσα τὴν τάξιν μνήμη τῷ 8-ῃ Δε-
κεμβρίου ἦτο κατὰ τὸν αὐτὸν κώδικα ἢ τοῦ
ὁσίου Μοσχιανοῦ. Σώζονται δ' ἐν ἐκείνῳ πρὸς
πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης τοῦ Μοσχιανοῦ δύο
στιχηρὰ καὶ ἐν κάθισμα. Καὶ τοῦτο μὲν ἔχει
οὕτως:

Ἦχος δ'. «Ταχὺ προκατάλαβε».

Παθῶν κατεδούλωσας
σαρκὸς τὸ φρόνημα·
τὸ χεῖρον ὑπέταξας,
πάτερ, τῷ κρείττονι,
Μοσχιανὲ πανένδοξε·
ἔθραυσας τῶν δαιμόνων
τὴν ὀφρὺν ἐν ἀσκήσει·
ἔφαναν ἐν τῷ κόσμῳ
ὡς ἀκτῖνες ἡλίου
αἱ ἀστραπαὶ τῶν σῶν ἀρετῶν·
ὄθεν ἀννυμῶμέν σε.

Τῶν δὲ στιχηρῶν τὸ κείμενον ἔχει οὕτως:

Ἦχος πλ. δ'. «Οἱ μάρτυρές σου, κύριε».

Μοσχιανὸς ὁ ὁσῖος*, λύχνος ὁ τίμιος,
ὁ φωτοφόρος*, ὑπὸ τὸν μόδιον
τοῦ βίου πάχους¹* οὐκ ἀποκρύπτεται ἡμῖν,
ἀλλ' ἐπ' ἀκρωρείας* τοῦτον τίθησιν
ὑψους τῶν θαυμάτων ὁ φιλόανθρωπος·
δι' οὗ ταῖς ἰκεσίαις δώρησαι
τὸ λαῷ σου τὸ μέγα ἔλεος.
Ἐπ' ἄροτρον ἐπέβαλεν* ὁ παναοίδιμος
τῆς ἐργασίας* χεῖρα τὴν πράττουσαν
ἀεὶ τὰ θεῖα* οὐκ ἀπεστράφη δὲ κακῶς
ὡς πρὸς τὰ ὀπίσω*, ἀλλὰ γέγονεν
εἰς τὴν βασιλείαν εὐθετούμενος

τιπαράβαλε πρὸς αὐτὸν τὸ κακισθὲν ὑπὸ τοῦ L. Dindorf ἐνέ-
πριξε, ὅπερ εὐρέθη ἐν τινὶ ἀποσπάσματι τοῦ Διοδώρου Σικε-
λιώτου. Θεσσαυρὸς τῆς ἑλλην. γλώσσης, τ. 3, σ. 914 Dindorf.

1) Οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

Χριστοῦ τοῦ σαρκωθέντος λόγον
πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.
(ἔπεται συνέχεια)

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΕΡΑΜΕΤΣ.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΛΥΣΤΡΟΙΣ*

(Πράξ. 14, 8.)

Ἀλλὰ δεινὸν ὁ φθόνος! ἀφαρπάζει τοῦ ἀνθρώ-
που τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν ψυχικὴν γαλήνην καὶ
παράγει αὐτὸν εἰς τὴν διάπραξιν εἰδεχθεσάτων ἀ-
νοσιουργημάτων, ἀποδείκνυν αὐτὸν ἀληθινὸν θη-
ρίον ζητοῦν νὰ σπαράξῃ τὸ θυμὸν τοῦ. Ἐνθυμούμε-
θα ἔτι τὴν μανίαν τοῦ ἀτιθάσσου τῆς Πισιδίας
ὄχλου, πνέοντος ματαίαν κατὰ τοῦ Παύλου ὀργήν·
εἶδομεν ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ λαοῦ ἐφανάτισαν καὶ ἐ-
ξώργισαν κατὰ τοῦ ἀποστόλου καὶ τὰς θεοσεβεῖς
γυναῖκας, ἐδέκαταν τοὺς δικαστάς, διεσκόρπισαν
γρῆμα καὶ ψεῦδος ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν καρδιῶν
τῶν, τέλος δὲ κατώρθωσαν νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸν καὶ
τῶν ἰδίων ὀρίων. Ἐπίστευσαν ἐπὶ μικρὸν οἱ ἀσύνε-
τοι ὅτι, διωκόμενος ὁ Παῦλος ἐκ τῆς Πισιδίας, θὰ
ἔφραττε διὰ παντός τὸ στόμα, καὶ θὰ κατέλειπεν
αὐτοῖς ἐλεύθερον τὸ πεδῖον τῆς νίκης. Ἀλλὰ τὰ
συμβάντα ἐν Λύστροις ἐματαίωσαν τοὺς διαλογι-
σμοὺς αὐτῶν· διότι οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ἔσβησαν
αὐτὸν εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐπουρανίων θεῶν· ἐφ' ᾧ
καὶ ὁ ἀκοίμητος φθόνος ἐξεγείρει τὰς καρδίας αὐ-
τῶν καὶ σύρει αὐτοὺς μέχρι τῆς Λύστρας, πρὸς
ματαίωσιν τοῦ ἔργου τοῦ ἀποστόλου. «Ἐπῆλθον δὲ
ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαν-
τες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυραν
ἔξω τῆς πόλεως». Τί δὲ ἐβουλεύσαντο καὶ πῶς πα-
ρέπεισαν τοὺς ὄχλους νοοῦμεν ραδίως· ὁ Παῦλος
οὗτος, ἔλεγον, ὃν ὑμεῖς θεῶ ἴσα τιμάτε, εἶναι πλά-
νός καὶ γόης. Τίς οἶδε ὅποια μαγχανεύματα με-
τήλθε πρὸς θεραπείαν τοῦ χωλοῦ. Τίς βεβαιοῖ ὑμᾶς
ὅτι ὁ ξένος δὲν θὰ μετέλθῃ μέχρι τῆς αὔριον τὴν
μαγικὴν δύναμιν καὶ καθ' ὑμῶν καὶ ὑποτάξῃ ἅπαν-
τας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰησοῦ, ὃν οὗτος διδάσκει,
ὅστις ξένος καὶ ἄγνωστος τοῖς τῶν Ρωμαίων θεοῖς,
ἡρέθισεν εἰς στάσεις τοὺς λαοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ,
ἀπαγορεύων αὐτοῖς νὰ τελῶσι φόρους τῷ Καίσαρι;
Ἐὰν ὅθεν ἐνστερνισθῇτε τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀ-
σπόνδου ἐχθροῦ τοῦ Καίσαρος, ὃν οἱ πατέρες ἡμῶν ὁ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 29—32.

ψωσαν εἰς τὸν σταυρὸν, φωρᾶσθε προδόται τῶν πα-
τρικῶν παραδόσεων καὶ ἐχθροὶ τῆς πολιτείας. Τοιαυ-
τά τινα διέσπειραν εἰς τὰ πλήθη, οἱ διεφθαρμένοι
τοῦ λαοῦ διδάσκαλοι· ἀλλὰ καὶ πάντα ταῦτα οὐ-
δαμῶς θὰ ἴσχυον νὰ κλονήσωσι τὸ κοινὸν φρόνημα,
ἂν μὴ προσέφυγον εἰς τὸ δέλεαρ τοῦ χρυσοῦ. Τὸ
χρῆμα ἀνέκαθεν ἐφάνη τὸ μέγιστον τῶν ἐλατηρίων,
καὶ ὁ παντθενὴς ὑλικὸς θεός, πρὸ τοῦ ὁποῦ οἱ
σαρκικοὶ καὶ γήϊνοι θυσιάζουσιν ὅ,τι εὐγενὲς καὶ
τίμιον ἐνυπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ. Τὸ χρῆμα καθῆλθεν
εὐσεβεστάτους βασιλεῖς ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ὕψω-
σε δεσπότης καὶ τέρατα καὶ θηρία ἐπ' αὐτόν· ἀπεμά-
ρανε καὶ ἐξήρανε γόνιμα καὶ μεγαλοφυῆ πνεύμα-
τα, ἐκρήμνισε τὴν ἀρετὴν εἰς ὑποχθόνια βάραθρα,
ἡμαύρωσε μυρία ψυχικὰ χαρίσματα, καὶ ἀπεγοή-
τευσεν εὐγενεῖς καρδίας. Πόσα σήμερον θυμιάμα-
τα προσφέρει εἰς τὸν βωμὸν τῆς κενοδοξίας, πόσα
ὑπαγορεύει ἄρθρα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἐν
οἷς οἱ μὲν κεκομμένοι τὰς φρένας ἐξυμνοῦνται ὡς
μεγαλοφυῆ καὶ ὑπέροχα πνεύματα, ἡ δὲ κακία πε-
ριγράφεται καὶ διασαλπίζεται ὡς ἀρετὴ, ἡ ἀνικα-
νότης ὡς ἐμπειρία, τὰ πάθη τὰ δυσώνυμα ὡς ἀγά-
πη εὐαγγελικὴ καὶ ἀνυπόκριτος! τὰ δὲ ἀληθῆ τῆς
κακίας ἀποσταλάγματα, καὶ οἱ ἀληθεῖς κεκοιναμέ-
νοι τάφοι οἱ περικρύπτοντες πᾶν εἶδος σαπρότητος
καὶ ἡθικῆς κακοσμίας ὡς οἱ εὐγενέστεροι παράγον-
τες τῶν κοινωνιῶν ἡμῶν! Πόσαι δίκαι καὶ κατα-
δίκαι καὶ θρίαμβοι ἐν τοῖς δικαστηρίοις θὰ ἐκανονί-
ζοντο ἄλλως, ἢ ὅπως σήμερον, ἂν ἡ ἐπίδρασις τοῦ
χρυσοῦ ἐμνηδενίζετο καὶ ἐπρυτάνευε μόνον ἡ ἀγνὴ
δικαιοσύνη! Καὶ ποία ἐκλογὴ ἐνεργεῖται σήμερον
ἄνευ τοῦ χρυσοῦ! πόσαι κακίαι, πόσοι φόνοι καὶ ἀ-
νοσιουργήματα διαπράττονται διὰ τῆς λάμψεως καὶ
ἐνεργείας τοῦ χρυσοῦ! Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀμνημονεῖ
ὁ λαὸς τῆς Αὐστρίας τοῦ θαύματος καὶ τῶν εὐεργε-
σιῶν τοῦ Παύλου, τυφλωθεὶς δὲ ἐκ τῆς λάμψεως
τοῦ χρυσοῦ, ἀποκαλεῖ τὸν τέως ὡς θεὸν ὑμνηθέντα,
πλάνον, καὶ λιθάσας αὐτὸν ἔσυρεν ἔξω τῆς πόλεως.

Καὶ ὁ Παῦλος ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ τὴν τύχην
τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· ὅποια ἄσματα καὶ ἐπευφη-
μαὶ καὶ ὡσαννὰ ἀντήχουν εἰς τὰ τεῖχη τῆς Ἱερου-
σαλήμ, ὅτε τὸ πλῆθος ἔξαλλον ὑπὸ χαρᾶς ὑπεδέ-
χετο καὶ ἐχαιρέτιζε τὸν Ἰησοῦν κατὰ τὴν θριαμ-
βικὴν αὐτοῦ εἰσοδόν, ὅτε ἐστρώννυε τὰ ἱμάτια αὐ-
τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοπτε τοὺς φοινίκους τῶν κλά-
δων, καὶ ὅποια μανιώδης κραυγὴ ἠκούετο μετ' ὀ-
λίγας ἡμέρας κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ·
ἄρον, ἄρον σταύρωσον αὐτόν. Τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ
ὁμοιάζει πρὸς τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ· διότι καὶ ὁ λαὸς

ἐξαχρειοῦται καὶ μεταβάλλεται διὰ τῆς δυνάμεως
τοῦ χρυτοῦ, ὡς ἐκεῖνα διὰ τῆς ὁρμῆς ἀνέμων.
Ἄ' Ἐπὶ ἤλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι
καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Π.
ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνᾶ-
ναι· ἀλλ' ὁ Παῦλος δὲν ἀπέθανε, διότι τὸ ἔργον τοῦ
ἀκόμῃ δὲν ἐτελέσθη· ἀκόμῃ δὲν ἐτέλεσε τὸν δρόμον
τοῦ Εὐαγγελίου· ὑγιὲς ὤφειλε καὶ καλῶς ἔχων εἰσῆλ-
θεν εἰς τὴν πόλιν καταπλήσσω τὸν λαόν, ὅστις ὑ-
πέλασεν αὐτὸν τεθνηκότα. «Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν
τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ
τῇ ἐπαύριον, ἐπιφέρει ὁ ἱερὸς ιστοριογράφος, ἐξῆλ-
θε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. Ἀκατανόμαστον
ὄντως τὸ θάρρος τὸ ἡρώϊκόν! ἀπέρχεται ἀόρητος,
ἄχολος καὶ πρᾶος ἐκεῖθεν καὶ μεταβαίνει εἰς
ἄλλας χώρας ἀγνώστους, σὺν τῷ αὐτῷ ζήλω
τοῦ κηρύγματος, σὺν τῇ αὐτῇ πεποιθήσει, ὅτι
παραπλησία τύχη ἀναμένει αὐτὸν πανταχοῦ, ἔχει
ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄσβεστον τὸν λόγον τοῦ διδασκά-
λου τοῦ «Μακάριοι ἐστε ὅταν ὀνειδίζωσιν καὶ διώ-
ξωσιν ὑμᾶς ἕνεκα ἐμοῦ». Οὐδὲν ἀπενθαρρύνει αὐτόν,
οὔτε δεσμός, οὔτε φυλακὴ, οὔτε μάχαιρα, οὔτε λι-
θοβολισμοί, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος χωρίζει αὐτόν
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Πέποιθεν ὅτι ὁ σπό-
ρος τὸν ὁποῖον ἔσπειρε δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἐκβλα-
στήσῃ εἰς δένδρον μέγα, πέποιθεν ὅτι ὁ τελευταῖος
θρίαμβος ἀνήκει τῷ ἐσταυρωμένῳ, καὶ αὕτη ἀ-
κριβῶς ἡ πεποιθησις χαρακτηρίζει τὸν ἐκπαγλὸν
ἥρωα τὸν ὁποῖον οἱ αἰῶνες ἐς αἶνι θὰ θαυμάζωσιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ λήξαντος μηνὸς συνεκροτή-
θη ἐν Βράτφορτ τῆς Ἀγγλίας, καθ' ἃ ἀναγινώσκο-
μεν ἐν τῷ «Χριστιανικῷ Κόσμῳ», τὸ ἐτήσιον συ-
νέδριον τῶν Γερμανῶν εὐαγγελικῶν, εἰς ὃ παρεκά-
θισαν δώδεκα τῶν παστέρων τῆς προτεσταντικῆς
ἐκκλησίας, προσκληθέντων ἐκ τῶν κοινοτήτων
Κάρτιφφ, Ἐδιμβούργου, Γλασκώδου, Λιβερούλης,
Λονδίνου, Μαγχεστρίας, Μιττλεσπούργου καὶ Σου-
τερλάντης.

Ἡ προκαταρκτικὴ συνεδρίασις περιεστράφη εἰς
διαφόρους ἐρωτήσεις ἀφορώσας τὴν γενικὴν κατά-
στασιν τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εὐαγγελικῶν κοινοτήτων· ἡ
δὲ κυρίως συνεδρίασις ὑποκείμενον συζητήσεως ἔ-

σχε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἱερέως Βάιτ «περὶ τοῦ ἂν γρήζωμεν ἐν τῷ χριστιανισμῷ τῆς θείας ἀποκαλύψεως». Ἐν τῷ θέματι τούτῳ, τῷ διηρημένῳ εἰς τρία μέρη, ἐπραγματεύθη τοὺς ποικίλους τρόπους τῆς ἀμέσου ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Συνεζητήθη ὅθεν ἂν αἱ διάφοροι ἀποκαλύψεις εἰσὶν ἀναγκαῖαι διὰ τὸν Χριστιανισμόν, ἢ ἂν οὗτος ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς θρησκείας ἐκείνης, ἥτις ἀποκλείει τὴν θείαν ἀποκάλυψιν. Καὶ ἡ μὲν μυστικὴ ἀποκάλυψις ἀπερρίφθη, ὡς ἀντιχριστιανική, ἐνῶ τὸ ὑναντίον ἡ προφητικὴ ἀποκάλυψις ὡς κεκτημένη ἀρχικά καὶ ἱστορικὰ δικαίωματα, ἐθεωρήθη ὡς ἡ μόνη ἀληθὴς ἀποκάλυψις. Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς προφήταις ἀνέπτυξεν ὁ ἀγορητὴς ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῆς θέσεως αὐτοῦ, ἣν θεωρεῖ ἀναγκαίαν εἰς τὸν Χριστιανισμόν καὶ εὐχεται καὶ νέαν προφητικὴν ἀποκάλυψιν.

Ἡ συνδιάσκεψις περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας διαρκέσασα, ἦν ἐλευθέρᾳ προσωπικῶν ἀντεγκλήσεων, τὰ δὲ ζητήματα σαφῶς διατυπωθέντα, συνεζητήθησαν ἀπορρόβως. Καὶ ἡ μὲν μυστικὴ τοῦ Θεοῦ ἐμφάνεια ἐθεωρήθη ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου ὡς περιττὴ διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, ἐνῶ τὸ ὑναντίον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς θελήσεως ἐνεργουμένην ἀποκάλυψιν ἀπεδόθη ὑψηλὴ σημασία καὶ σπουδαιότης. Τὸ δεύτερον μέρος τῶν εἰσηγήσεων τοῦ ἀγορητοῦ, τὸ περὶ παραλλήλου προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐγένετο κοινῇ ἀποδεκτόν, καθότι ἡ τοιαύτη παράλληλος πρόοδος θεωρεῖται τὸ ὕψιστον καθήκον, ὅπερ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν καθώρισε. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν τεθεῖσαν βᾶσιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραλλήλου προόδου τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ, ὑπῆρξεν ὁμοφωνία πάντων τῶν μελῶν, τὸ ὑναντίον διηρέθησαν αἱ γνώμαι εἰς τὴν ἐρώτησιν: ἂν διὰ τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν ἐν τοῖς καθέκαστα, ἐξ ἧς τὸ πᾶν ἐξήρτηται, ἐξαρκουσιν αἱ ἐκ τῆς ἀμέσου τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεως ἀπορρέουσαι δυνάμεις καὶ ὑποδείξεις, ἢ ἂν διὰ τὸ νέον καθήκον ἀπαιτῶνται καὶ νέαι δυνάμεις.

Εἴτα συνεζητήθη ἕτερον πρακτικὸν θέμα, περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν κατηγουμένων ἐν ταῖς Γερμανικαῖς κοινότησι τῆς Μ. Βρετανίας. Ὁ πᾶστωρ Μάιερ συνέταξεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θέσεις μετὰ βραχείας ἐκθέσεως. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς συνδιασκέψεως ἀπέδειξε τὸ παντελῶς ἀνόμοιον τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εὐαγγελικῶν κοινοτήτων, δι' ὃ καὶ ἀπεδέχθησαν ὁμοφώνως νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν διὰ τῆς Ἀγγλικῆς, προτιμήσαντες

τὴν βαθεῖαν χριστιανικὴν μόρφωσιν τῆς ἰδίας τῶν γλώσσης.

Τὸ δὲ γενικὸν συνέδριον τῶν Λουθηρανῶν συγκροτηθήσεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους κατὰ τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῶν ἐπιτροπῶν τῶν κοινοτήτων, ἐν Λούνδῳ τῆς Σουηδίας. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Σάλης ἐξέφρασεν ἄλλοτε τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα συγκροτηθῇ τὸ γενικὸν τοῦτο συνέδριον ἅπαξ καὶ εἰς τὰς νοτίους χώρας, καὶ ἤδη ὠρισμένως ἔδειξεν ὡς τόπον συνελεύσεως τὸ Λούνδον.

Σ. Ε.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

The Primitive Saints and the See of Rome. By F. W. Puller. with an introduction by Edward, Lord Bishop of Lincoln. Thierd édition, revised and enlarged. Longmaces, Green and Co. London, New-York and Bombay 1900. Ἦτοι

Οἱ πρῶτοι ἄγιοι καὶ ἡ ἑδρα τῆς Ρώμης ὑπὸ F.W. Puller μετ' εἰσαγωγῆς ὑπὸ Ἐδουάρδου Ἐπισκόπου Λινκόλν. Ἐκδόσις τρίτη, ἐπιτεθεωρημένη καὶ ἐπηυξημένη. Longmans, Green and Co. Ἐν Λονδίνῳ καὶ Βομβάῃ, 1900 εἰς μέγα ὄγκον σ. 568.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἰς δύο διήρηται μέρη. Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, ὑποδιαριζομένῳ εἰς πέντε κεφάλαια, ἀποδείκνυσιν ὁ συγγραφεὺς ὅτι οἱ πάπαι δὲν ἔχουσιν, ὡς ἀξιούσι, θεῖον δικαίον πρωτεῖα δικαιοδοσίας ἐπὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ, ὑποδιαριζομένῳ εἰς ἑπτὰ κεφάλαια, ὅτι ἡ μετὰ τῆς ρωμαϊκῆς ἑδρας κοινωνία δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὅρος ἵνα ἡ τις μέλος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ ζητήματα ταῦτα πλειστάκις μελετηθέντα καὶ ὑπὸ ἡμετέρων θεωροῦνται ἤδη ἐξηνητλημένα παρ' ἡμῶν καὶ ἐλάχιστοί εἰσιν οἱ περὶ αὐτὰ ἀσχολούμενοι καὶ λίαν εὐλόγως καθόσον ἀφ' ἐνὸς μὲν οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων θεολόγων διαφωνεῖ πρὸς τὴν παρ' ἡμῶν κρατοῦσαν δόξαν περὶ τοῦ ἀβασίμου τῶν παπικῶν θεωριῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ παπισταὶ ἐξακολουθοῦσι πάντοτε βαρυκοοῦντες πρὸς τὰ ἱστορικὰ καὶ λογικὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῶν θεωριῶν αὐτῶν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὅμως τὸ θέμα τοῦτο ζωνοῦς πάντοτε συζητεῖται, διότι, ὡς γνωστόν, πολλοὶ τῶν ἀγγλῶν, ἰδίᾳ ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἀνήκουσι τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, πλανώμενοι καὶ πλανᾶν ἐπιχειροῦντες, καὶ τούτου ἕνεκα ὑπὸ πολλῶν ἀναγινώσκονται τὰ ἐμβριθῆ περὶ τοῦ θέματος τούτου ἔργα, οἷόν ἐστι καὶ τὸ προκείμενον, ὅπερ ἐντὸς ἑπταετίας τρεῖς ἀριθμεῖ ἐκδόσεις.

Τὰ ζητήματα αὐτοῦ λίαν μεθοδικῶς ἐξετάζει καὶ μετὰ πολλῆς σαφηνείας ἐκτίθουσιν ὁ συγγραφεύς, ἀντλῶν τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ πρὸς λογικὴν καταπολέμεισιν τῶν παπικῶν θεωριῶν ἐξ ἀναμφισβητήτων ἱστορικῶν γεγονότων καὶ ἐκ χωρίων τῶν ἐλλήνων καὶ λατίνων ἀρχαίων ἱστορικῶν συγγραφέων.

Ἐν τῷ α'. καὶ β'. κεφαλαίῳ τοῦ α'. μέρους πραγματεύεται περὶ τῆς ἑδρας τῆς Ρώμης κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς αἰῶνας, ἐκτιθέμενος τὰς πρὸς ἀλλήλας σχέσεις τῶν δύο ἐπισκοπικῶν ἐδρῶν, καὶ ἰδίᾳ τῆς τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, πρὸς τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ συμπεραίνων ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἥτις ἐπὶ 40 ἔτη ἦτο ἡ φυσικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ μητρόπολις, ὡς αἱ ἐν τοῖς μεγάλοις κέντροις ἔδραι κατελάμβανον βαθμυδὸν τὰς πρώτας θέσεις μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς περιφερείαις αὐτῶν ἐδρῶν, οὕτω καὶ ἡ Ρώμη, ἥτις ἦν ἡ μόνη ἀποστολικὴ ἐν τῇ δύσει ἑδρα, κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐδρῶν.

Προβαίνων ἐξετάζει τὰ τῆς περὶ Πάσχα ἔριδος ἐπὶ τοῦ Πάπα Βίκτωρος, τὰ τοῦ περιήγιμου χωρίου τοῦ Εἰρηναίου περὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἑδρας, τὰ τῆς θεωρίας ὅτι ὁ Πέτρος ἦν ἐπίσκοπος Ρώμης, τὰ τῶν Ψευδοκλημεντείων ἐπιστολῶν, τὴν ἱστορίαν τοῦ Κυπριανοῦ, καταλήγων εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀνυπόστατοί εἰσιν αἱ παπικαὶ θεωρίαι καὶ ὅτι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἀνεγνώρισε τῷ ἐπισκόπῳ Ρώμης πρωτεῖα δικαιοδοσίας ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἐπετράπη αὐτῷ ἐπέμβασις εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ γ'. κεφαλαίῳ ἐξετάζων τὰς σχέσεις τοῦ Πέτρου πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν συμπεραίνει ὅτι οὔτε ἐκ τῆς Γραφῆς, οὔτε ἄλλοθεν ἐπαληθεύεται ἡ θεωρία ὅτι ὁ Πέτρος ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου πρωτεῖα ἐξουσίας ἐπὶ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ἐτάχθη ὡς ἄρχων τῶν Ἀποστόλων.

Ἐν τῷ δ'. καὶ ε'. κεφαλαίῳ ὁ συγγραφεύς λεπτομερῶς ἐξετάζων τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Πάπα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Βαλεντιανοῦ καὶ Γρατιανοῦ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας πάντοτε ὅμως μόνον ἐν τῇ δύσει, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ἥς πάντες οἱ μεγάλοι ἅγιοι καὶ μάρτυρες οὐδέποτε ἀνεγνώρισαν τοιαύτην ἐξουσίαν τῷ Πάπα.

Ἀποδείξας οὕτω τὸ πρῶτον αὐτοῦ θέμα, ὅτι οὐδέποτε ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀνεγνώρισεν

ἐπ' αὐτῆς οἰανδήποτε ἐξουσίαν τοῦ Πάπα, προβαίνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ β'. μέρους, ὅτι οὐδαμῶς τυγχάνει ἀναγκαῖος ὁρος τοῖς μέλεσι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ ᾤσιν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τῆς Ρώμ. Ἐκκλησίας, καὶ ἐν πρώτοις ἐν τῷ α'. κεφαλαίῳ κατακρίνει τὴν περὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας θεωρίαν τῶν παπιστῶν θεωρούντων ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν τελείαν ἐξωτερικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ διδασκόντων ὅτι οἱ ἐξω τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης θεωροῦνται καὶ ἐξω τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις πέντε κεφαλαίοις πραγματεύεται ἐκτενέστατα περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης κατὰ τὸν δ', αἰῶνα ἥτοι τὰ περὶ τοῦ Μελετίου καὶ Παυλίνου, τὰ περὶ τῆς ἐν ἔτει 362 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνελθούσης συνόδου πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἀντιοχικοῦ ζητήματος, οὗτινος ἡ λύσις δὲν ἀνετέθη τῷ Πάπα, ὡς μὴ ἔχοντι οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, τὴν κατ' αὐτὴν δράσιν τοῦ Ἀθανασίου, τὰ περὶ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Μελετίου ἐπισυμβάσεως ἔριδος καὶ τὰ τῆς ἀναμίξεως τοῦ Πάπα Δαμιανοῦ καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ. Ἐκ πάντων δὲ τούτων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀναθεματισθεὶς Μελέτιος προήδρευσε τῆς ἐν ἔτει 379 ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου, συμπεραίνει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μελετίου δὲν ἐπατριάρχευσεν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁ ὑπὸ τοῦ Πάπα προστατευόμενος Παυλῖνος, ἀλλὰ ὁ Φλαβιανός, ὅστις ὡς καὶ ὁ προστάτης αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀνεθεματίσθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἐκ τῆς τελικῆς συμφιλίωσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ρώμης, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀναγνωρίσεως ἐξουσίας τινὸς τῆς δευτέρας ἐπὶ τῆς πρώτης, ἐξάγεται ὅτι οὐδόλως ἀπαιτεῖται ἡ μετὰ τῆς Ρώμης κοινωνία ὅπως ἢ τις μέλος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τέλει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ αὐτοῦ θέματος πραγματεύεται περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Ρώμης Φίλνκος ἀναθεματίσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀκακίου ἐν ἔτει 484 καὶ τῶν λαβόντων χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἣν πλεῖστοι ἅγιοι καὶ μάρτυρες, ὄντες ἐκτὸς κοινωνίας μετὰ τῆς Ρώμης, ἐκλείσαν τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν κατατάξασαν αὐτοὺς μεταξὺ τῶν ἀγίων αὐτῆς.

† Ο ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Ἀγγεῖλαντες ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Γερασίμου Δώριζα παρέχουμεν σήμερον τὰς ἐπομένους περὶ αὐτοῦ βιογραφικὰς σημειώσεις.

Ὁ μεταστάς ἀρχιερεὺς ὤρματο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, γεννηθεὶς ἐκ γονέων Κεφαλλήνων ἐν Μ. Ρεύματι τοῦ Βοσπόρου, τῇ 10 Δεκεμβρίου 1851, ἔνθα καὶ ἤκουσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Κατόπιν ἐφοίτησεν εἰς τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολήν, ἧς ἀποφοιτήσας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ διήκουσε πᾶσαν τὴν σειρὰν τῶν θεολογικῶν μαθημάτων. Ἐντεῦθεν ἀποφοιτήσας τῷ 1873 μετέβη εἰς Θεσσαλίαν, ἔνθα διέμεινεν ὡς ἱεροκέρυξ καὶ ἀρχιδιάκονος. Ἐπανακίψας εἰς Κωνσταντινούπολιν διωρίσθη καθηγητὴς τῆς τότε ἐπὶ Ἰωακείμ τοῦ Γ' συστάσης Ἱερατικῆς Σχολῆς καὶ ὑπογραμμικτὸς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ εἰτα ἀπεστάλη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Γ' εἰς Παρισίους χάριν σπουδῶν νομικῶν· ἐπὶ πενταετίαν διατρίψας ἐν Παρίσις ἐπανεκάμφεν εἰς βασιλεύουσιν καὶ πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Δ' διωρίσθη νομικὸς σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων καὶ διευθυντὴς ἐπὶ τινὰ χρόνον τοῦ Α'. Πατριαρχικοῦ Γραφείου. Μετέπειτα ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Διονυσίου τοῦ Β' διωρίσθη πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν Σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Δέον δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὰς πρώτας βάζσεις τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς λειτουργίας τῆς ἐποπτείας τῶν Σχολῶν Κωνσταντινουπόλεως ἔθηκε πρῶτος ὁ ἀοιδίμος Κεφαλληνίας Γεράσιμος. Πατριαρχεύοντος κατόπιν Νεοφύτου τοῦ Η' καὶ διατηρῶν τὰ καθήκοντα ἐπόπτου καὶ ἀρχισυντάκτου ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἑξάρχος εἰς τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως Ἱ. Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τοῦ Βατοκόβου καὶ τὴν ἐντολὴν ἀποπερατώντας ἐπανεκάμφεν εἰς βασιλεύουσιν, ὁπότε διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Μῆνές τινος μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦτον προσεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλεγείς τῷ 1892 ὑπὸ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς Συνόδου ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας καὶ διαδεχόμενος ἐν αὐτῇ τὸν ἀοιδίμον μητροπολίτην Γερμανὸν Καλλιγᾶν. Τὴν Κεφαλληνίαν, ὡς πατρίδα τῶν γεννηθέντων αὐτοῦ, διεκυβέρνησε μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης ἀπολαύων τοῦ ἀμειώτου σεβασμοῦ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Πρὸ διετίας δὲ διατελέσας μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξετιμήθη δεόντως διὰ τὰ περικουμῶντα αὐτὸν προσόντα ὑπὸ τε τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς λοιπῆς κοινωνίας τῆς πόλεως. Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως διατελὼν ὁ μεταστάς αἰσίως καὶ ἐπιτυχῶς διεξήγα-

γε διὰ τῆς ἐμφύτου εὐφυίας καὶ τῆς ἀρτίως ἐπιτημονικῆς αὐτοῦ μορφώσεως, καὶ ἰδίᾳ τῆς νομικῆς, καὶ διὰ τῆς γαλλομαθείας αὐτοῦ, πολλὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὰς μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν σχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξεφράσθησαν αὐτῷ τότε αἱ εὐχαρισταὶ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Ἐκκλησίας.

Τοιοῦτον ἐν τῇ παρ' ἡμῖν δράσει αὐτοῦ τὸν ἀοιδίμον ἄνδρα γνόντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ τὰς σπανίας ἀρετὰς αὐτοῦ ἐκτιμήσαντες καθήκον ἡμῶν ἐθεωρήσαμεν ὅπως τὰς γραμμὰς ταύτας χαράξωμεν καὶ ἐπιφωνήσωμεν μετὰ τῶν πολλῶν φίλων τοῦ ἀειμνήστου «αἰώνια ἡ μνήμη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Γερασίμου».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δημοσιεύομεν ἀσμένως καὶ τὴν παρὰ πόδας λιμπρὸν πινδορικὴν ᾠδὴν, ἣν, ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ ἀοιδίου ἱεάρχου ἐκ τῆς καθηγητικῆς ἑδρας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Κεφαλληνίας, ἐποίησεν ὁ τότε μαθητὴς τοῦ μεταστάντος διατελὼν πανοσιολογίστατος Μέγας Ἀρχιδιάκονος τῶν Πατριαρχείων Δαυρέντιος Παπαδόπουλος.

Ω Δ Η

τῷ Καθηγητῇ τῶν νομικῶν ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ
ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ Γερασίμῳ Δώ-
ριζα ψηφισθέντι ἀρχιεπισκόπῳ Κε-
φαλληνίας ποιηθεῖσα κατὰ
τὰ μέτρα τῆς IB' τῶν
Ὀλυμπιονικῶν

«σὺν εὐμένει
δέξαι στεφάνωμά τόδε»
(Πυθ. IB' 8).

Στροφὴ α'.

Μοῖσά μοι ἀδύπνοος ἄμαρ ὄδε
οὔρον αἰγλάεν φορέουσ' ἐπέων ἔστα πάρα νῦν.
τῇ πίσυνος πτήσεώς που ὄρνις εἰ-
δὼς ἔων ἀπτήν ἄτερ, γλώσσας τε κελα-
δήτιδος νῦν ἄμμορος, ἠὲ κόμων Μοι-
σᾶν Διὸς κορὰν ὀπηδῶν, θευλογίας κελαδεῖν ζω-
[θάλλμινόν τε προσπόλων

Ἀντιστροφὴ α'.

εὐτυχία γαθοσύναν ἐθέλω.
Φαντὶ εἶν νάσφ ἄλιερκεῖ τὰν αὔραι περιπνεί-
οντι αἶεν ποντία Χαλκίτιδι

τόκκ' ἀγακλειτὸς ποθ' ὑψηλὸν μέγαρον
ὀργεώνεσσ' ὑψιμέδοντος Ἄνακτος
Πατριάρχας πᾶξε θαατὸν μέγα θειολογίας Γερ-
[μανὸς τῆνος μέγα-

Ἐποδὴ α'.

λῶνιμος, ἰδυοσύνα πολλᾷ κεκασμέ-
νος τ' ἀρετᾶν μάλα ἀλδάναις τύπῳ τοι ἀγλαᾶν
βωτιανείρας ἀλιπλάκτου Ἰοῦς ἐνὶ πόν-
τῳ νάσου εὖς τε Κεφαλλήνων Τυπάλδος τῆνος
[άνήρ,

ἥχι θειφαντορίας τότε κόσ-
μυσεν ἔδραν πρωτοπαγᾶ, οὐρανίαν
δαρὸν αἰών' ἐκιδιάξαις θελξίνουν κεχλαδυία
[καρδία αἰ-

Στροφή β'.

ἐν σοφίαν, κρηπίδα θεῖς εὐδμά-
του μελάρου ὑπερεφθοῦς· πατέρ' ὥς κεδνὸν φι-
[λέοντ'

οὔς ἐτίεσκον μαθαταί· ἀλλὰ καὶ
νῦν θανὼν ζῆ ἐν φρεσὶν μνάμα ἀγαθά,
γνόντεσιν πᾶσιν, διάπειραν ἐκείνου
τ' ἐντυχόντεσιν· σκιὰ πωλεῖται δὲ νῦν ἀνέρος
[τ' ἐνταυθί· τεθμὸς νῦν δ' ἐρύ-

Ἀντιστροφή β'.

κει με ὦραι τ' ἐξενέπειν τὰ μακρά·
Μοῖσα νῦν ὦν οἶμον ἔγειρ' ἐπέων ἄλλω ἀρεταῖς
ποικίλαισιν τ' ἀνδρὶ αἰδοίῳ δεδαι-
δαλμένῳ· εὐάνδρου αὐτᾶς νάσου ἰδ' αὖ
πέντ' ἔπειτεν πεντάκις νῦν λυκάδαντας
ἦλυθ' ἐνταυθοῖ γόνος, κυκλήσκειται δὲ Γεράσι-
[μος Δώριζας κλεινός, ἐπέ-

Ἐποδὴ β'.

τας Θέμιδος κριτὸς, αἰδοῖον εἶδος
τοῦ χάρις ἐννυσιν, καὶ ψυχᾶς δὲ γνωτὸς ἥς ἰθύ-
τατι, Μουσάων προπόλους, θεοφαντορίας
αὐθις θ' ὑποφήτορας αἰπεινᾶς διδασκῆσαι πο-
[λισσοῦ-
χου Δίκας ἱρ' ὄργι' ἔτους παρεόν-
τος δὴ ἀρχάν· μῆνας ἐνταυθοῖ ὀλίγους
αἰανᾶ πάντων μαθατᾶν ἐπ' αἶσα ἐδέθλον ἐκ-
[ιδιδάσκη-

Στροφή γ'.

σ' ἀδυγνώμων δ' ἀδυλόγος μόνον ἔξ,
χρυσέας στάσαις κίονας προθύρῳ εὐτειχεῖ ἀλ-
λ' αἰετὸς τῶς Πίνδαρος φασίν· μαθα-
ταὶ φίλασαν δ' ἔξοχ' αὐτόν, καὶ περιάλ-
λ' αὖτε τιμὰς ὥπασαν ἐνδίκᾳ· πολλὰ
ἐλπίδες δ' ἦσαν μαθατᾶν· νυνὶ πᾶσαι τετύ-
[φλωνται· ἀελλπτος γὰρ ἴκε-

Ἀντιστροφή γ'.

τ' ἡνί ! φάμα σήμερον ἄμαρ ὅδ' ἀ-
δύπνοος, πάτρας μέγας Ἀρχιθύτας τάχθῃ ὅτι, λύ-
πην κομίζουσα μαθαταῖς· χρὴ τί δρᾶν
ἀλλά; νῦν παγκοίρανος μέντοιγε Θεὸς
ὑψι κυκλήσκει πατρίδος σ' ἐρατεινᾶς
οἰακοστροφόν, τὲν σκάπτων ἱρόν Ἀρχιθύτα
[προσφέρει πατρὶς φίλα

Ἐποδὴ γ'.

νῦν Γεράσιμε, Κεφαλλήνων ἅπασα
κυδιάνειρά τε χθὼν αἰτεῖ τροφεῖα· φέρτατόν
ἐστὶ καθᾶκόν δε βροτοῖς, φίλον ἡδὲ Θεῷ·
χαῖρ' εἰνάλιος νυνὶ νάσος τὴν Κεφαλλήνων ἅπασ' ὦν
τηλέκλειτε, δεχνυμένα γελανεῖ
κηρὶ ἀγατῆρα Δώριζαν ἔτεῃ
ἐσλόν· αἰώνας σὺ Δώριζα πατῶν ὑψι δαρούς
[ζῆθι χαίρων.

Ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολ. Σχολῇ τῇ 3 106βρίου 1892.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία. — Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ τῇ παρελθούσῃ
Τρίτῃ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰ-
κουμενικὸς Πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν
ἐσπερινὴν καὶ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν μετὰ
τῶν ἀγίων συνοδικῶν καὶ τοῦ παρεπιδημοῦντος μη-
τροπολίτου Προικονήσου ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς
εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος. Μετὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν
λειτουργίαν τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μ. Συγκέλλου Νικο-
δήμου, ἡ Α. Θ. Π. ἀνέγνω τὰς οἰκείας ἐπὶ τῶν κολ-
λύβων εὐχὰς. Ἐν τῷ ναῷ πρὸς τούτοις παρέστη ἡ
Ἐφορεία τῆς Σχολῆς, ὁ πανοσιολογ. Σχολάρχης Μ.
Κλεόβουλος μετὰ τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ.
Παναγιότης μετέβη εἰς τὴν Σχολὴν γενομένη δεκτῇ

ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορείας Σ. ἀγίου Ἀμασείας, τῶν ἐφόρων, τοῦ Σχολάρχου καὶ τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν, ἐν ᾗ παρῆσαν καὶ οἱ Σεβασμ. μητροπολίται Ἀδριανουπόλεως, Βερροίας, Μηθύμνης, Χίου, Γρεβενῶν, Προικοννήσου, Λέρου-Καλύμνου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀγίων Τόπων καὶ ἱκανοῦ ἄλλου πλήθους φιλομούσων, ἐγένετο ἡ νενομισμένη τελετή, μεθ' ἣν ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ φυτωρίου ἐλλόγιμος Νικόλαος Βούρος ἀνέγνω ἐπιστημονικὴν πραγματείαν «περὶ χρωμάτων» μετὰ πολλῆς τῆς ἐμβριθείας καὶ χάριτος ἀναπτύξας τὸ θέμα αὐτοῦ. Τὴν τελετὴν ἐπεσφράγισε διὰ βραχέων ἐξ ὑπογείου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιδαψιλευσαμένη τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὴν τελετὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐρησθήτην νὰ καλέσῃ εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν τοὺς ἐφόρους καὶ τοὺς καθηγητὰς τοῦ παιδευτηρίου.

—Θάνατος πρώην βασιλέως Σερβίας Μιλάου.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης πληροφορηθεὶς τὸν θάνατον τοῦ πρώην βασιλέως τῆς Σερβίας Μιλάου, πατρὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Α', συμβάντα τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐν Βιέννῃ, ἀμα μὲν διεβίβασε τῇ Τετάρτῃ τὰ θερμὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ἐνταῦθα πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας Σάββαν Γκρούιτς διὰ τοῦ πανοσιολογιώτου Μ. Πρωτοσύγκελλου Χρυσόστομου, ἀμα δὲ τηλεγραφικῶς συνεληπήθη τῷ βασιλεὶ τῆς Σερβίας, ὅστις καὶ τηλεγραφικῶς ἀμέσως ἠύχαρίστησε τῇ Α. Θ. Π.

Τελουμένης ἱεουργίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως, οὗτινος ἡ κηδεία τελεῖται σήμερον ἐν Βιέννῃ, ἐν τῷ ἐν Παγκρατίῳ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ρωσικοῦ Νοσοκομείου, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος.

—Νέοι συνοδικοί.—Οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Ἰωαννίνων Γρηγόριος καὶ Προύσης Ναθαναήλ, ὁ μὲν τηλεγραφικῶς, ὁ δὲ διὰ γράμματος ἠγγείλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὑπέκοντες εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς ἀποδέχονται εὐγνωμόνως τὴν πρόσκλησιν αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὅτι διευθετήσαντες τὰ καὶ αὐτοὺς ἐλεύσονται ὡς τάχος εἰς βασιλεύουσιν πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

—Ι. Σύνοδος.—Τῆς προχθεσινῆς συνεδρίας ἀπῆσαν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Δέρκων, Μεσημβρίας καὶ Κορυτσᾶς.

—Ἐπισκέψεις.—Προχθὲς ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὴν Οἰκουμενικὴν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας βερόνης Κάλιτς συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ συμβούλου τῆς Πρεσβείας κ. Πογάτσερ.

—Ἐπίσκεψις.—Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Α'. Γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα βασιλικῆς σερβικῆς πρεσβείας Τσόχτζη.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐντολῇ πατριαρχικῇ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μεταβὰς εἰς τὴν Ὁλλανδικὴν πρεσβείαν συνεχάρη τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ ἐπὶ τοῖς γάμοις τῆς βασιλίσσης Βιλελμίνης.

—Ἐπαρχία Προικοννήσου.—Ἡ ἀξιότιμος ἐφοροδημογεροντία τῆς πόλεως Ἀλώνης τῆς ἐπαρχίας Προικοννήσου διὰ γράμματος αὐτῆς ὑπέβαλε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου Προικοννήσου Σωφρονίου.

—Μητροπολίτης Στραμνίτης.—Ὁ μητροπολίτης Σωφρόνιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἐξέφρασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Στραμνίτης ἀγγελίας ἀμα ὅτι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐλεύσεται εἰς βασιλεύουσιν.

—Πρώην Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους.—Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος πρώην Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους Ἰλαρίων, ᾧ τινι ἐσχάτως ἡ Ἐκκλησία ἀμα μὲν ἐπέτρεψεν, αἰτησάμεν, ἵνα μεταβῇ εἰς Θεσσαλονικὴν πρὸς θεραπείαν τοῦ πάσχοντος ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, ἀμα δὲ ὥρισεν αὐτῷ ἐπίδομα ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ φιλοστόργῳ ταύτῃ μερίμνῃ αὐτῆς.

—Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος.—Ἐν τῇ προχθὲς συγκροτηθείσῃ συνεδρίᾳ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, προτάσει τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, διωρίσθη παμψηφεί καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει τῆς Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Συλλόγου ὁ διαπρεπὴς μουσικολόγος Γ. Παπαδόπουλος, συγγραφεὺς τοῦ μόνου παρ' ἡμῖν ὑπάρχοντος καὶ εὐρωπαϊκῆς φήμης ἀπολαύοντος ἱστορικοῦ περὶ μουσικῆς συγγράμματος «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς».

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἀνεδείχθησαν δωρηταὶ τοῦ Συλλόγου ἕνεκα τῶν ὑπὲρ τῆς Μουσικῆς Σχολῆς χρηματικῶν αὐτῶν προσφορῶν ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδων, οἱ σεβ. μητροπολίται Νικαίας Σωφρόνιος, Ἰωαννίνων Γρηγόριος, Προύσης Ναθαναήλ, καὶ ὁ ἐπίτροπος τοῦ ἀγ. Ὁρους Γεράσιμος Λαυριώτης.

—Μνημόσυνοι.—Αὔριον Κυριακὴν γενήσεται ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ το μνημόσυνον τῶν ἀειμνήστων Μητροπολιτῶν Προικοννήσου Παρθενίου καὶ πρώην Μογλενῶν Ἀβερκίου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ὅτι ἡ συνεδρίασις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν μεθαύριον Δευτέραν, 5 Φεβρουαρίου, γενήσεται ἐκτάκτως οὐχὶ τὴν πρωΐαν, ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας Εὐρωπαϊστί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Φεβρουαρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

*Αριθ. πρωτ. 471

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 6581 καὶ ἡμερομ. 3 Νοεμβρίου 1898 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Δάφνης, θυγατρὸς Νικολάου, μαγείρου, κατοικοῦ τῆς ἐν Ὑψωμαθείοις ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Ἰορδάνου, τέως μὲν κατοικοῦ τῆς αὐτῆς ἐνορίας καὶ ὑπαλλήλου τῶν σιδηροδρόμων Ρωμυλίας, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος,

Παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδομένης ταύτης ἀποφάσεως μέσων ὀριζομένης προθεσμίας ἥτοι τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει,

Διατάσσει ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ α' Ταχυδρομίου δημοσιέυσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καί,

Ἐπιτίθουσιν τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικά ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἐπτακόσια τριάκοντα καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 734), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Νοεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυδαῖς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθιμος Π. Ὁρφανίδης.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

ἐν τῷ 30 τεύχει τοῦ Κ' ἔτους.

Σελ.	στήλη	στίχ.	ἀντὶ	γράφε
544	6'	5	Τένδαν	Ταινίαν
»	»	6	ἐπεξηρασμένων	ἐπεξηρασμένην
»	»	7	ἐν σύμπλεγμα	ἐν συμπλέγματι
»	»	30	αὐτοῦ	αὐτῶν
545	α'	47	ἐκ χρυσοῦ	ἐν χρύσει σήμερον
»	6'	4	κυανοῦ	πορφυροῦ ἀλλὰ τόνου κυανοῦ, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν φαιδρότητα τοῦ οἴ- νου καὶ ἄλλων χρωμά- των συνήθων εἰς τὸ ἀρ- χάτον πορφυροῦν χρώμα
»	»	13	Κυπριανόν	Καρπιανόν
»	»	20	πεσίματα	πνεύματα
»	»	25	τάσσεων πλευρῶν	τεσσάρων πλευρῶν.

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνίκουσιν ἀκολουθίαν ἐπιστάσια καὶ θρον-τίδι τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάρτου ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15'. — 544 εἰς μέγα 8ον· τιμᾶται πανόδετον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 3 3]4. Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικῇ καὶ μόνῃ ἀποθήκῃ ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Κων)πόλεως βιβλιοπωλείῳ «Δεπάστα, Σφύρα, Γεράρδου», ὁδῷ Μαχμουδιέ, ἀριθ. 5, παραπλεύρως τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

Δήλωσις

Ἐπειδὴ ἱκανοὶ ἀπὸ τινος χρόνου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας ζητοῦσι παρ' ἐμοῦ διὰ γραμμάτων τὸ «περὶ Ἐκκλησίας» εἰς δύο τόμους ἐκδεδομένον σύγγραμμά μου, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐνόμισα νὰ δηλώσω ὅτι τὸ βιβλίον πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Δεπάστα—Σφύρα—Γεράρδου, οἵτινες ἀπὸ πολλοῦ ἐπρομηθεύθησαν παρ' ἐμοῦ ἱκανὰ σώματα τοῦ συγγράμματός μου.

† Ὁ Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.